

Arvamused ja seisukohad Mulgi valla üldplaneeringu lähteseisukohtadele ja KSH väljatöötamise kavatsusele

Kiri nr	Arvamuse andja	Arvamuse sisu	Valla seisukoht
7-1/4-13	Kaupo Välba	Lisada planeeringusse Pärnu mnt. 12 hoone lammutamine ja selle koha peale parkimisplatsi rajamine, kuna hoone on elamiskõlbmatu ja Mulgi Kõrtsi äritegevuse jaoks on hädavajalik parkimiskohtade rajamine. Teiseks sooviks on rajada kunagi kõrvalhoone asemale isegi natuke taha poole uus hoone.	Ettepanekuga tegeletakse edasises töös. LS ja VTKs muudatusi ei tee. Isik lisatakse kaasatavate nimekirja.
7-1/4-18	Karo Mets ja Eremka OÜ	1.9. Rohevõrgustiku toimimist tagavate tingimuste täpsustamine ning sellest tekkivate kitsenduste määramine 1.12. Kohaliku omavalitsuse üksuse tasandil kaitstavate loodusobjektide ja nende kaitse- ja kasutustingimuste seadmine 1.16. Kohaliku tähtsusega kultuuripärandi säilitamise meetmete, sealhulgas selle üldiste kasutustingimuste määramine Kommentaarküsimus: Palume arvestada asjaoluga, et mistahes uue piirangu või kitsenduse kehtestamisel maaomanikele tuleb planeeritav kitsendus maaomanikuga kooskõlastada ning kompenseerida koheselt ja õiglaselt saamata jäänud tulu 1.19. Puhke- ja virgestusalade asukoha ja nendest tekkivate kitsenduste määramine. Palun esitage oma visioon võimalike puhkemetsade paiknemise ning kasutustingimuste määramise osas. 1.20. Asula või ehitiste kaitseks õhusaaste, müra, tugeva tuule või lumetuisu eest või tuleohtu vähendamiseks või metsatulekahju leviku tõkestamiseks lageraie tegemisel langi suurusele ja raievanusele piirangute seadmine Palun esitage omapoolne seisukoht, millised oleksid piirangutega alad ning millised oleks sobivad piirangud? Lisaks selgitage kas on vajalik üldplaneeringuga reguleerida metsatulekahju leviku tõkestamiseks või tuleohtu vähendamiseks raielankide suurust ja raievanust? Kuidas olete planeerinud täiendavate piirangute kehtestamisel maaomanikule saamata jäänud tulu õiglase kompenseerimise?	Võimalikud kitsendused selguvad edasisel planeerimisel ning juhul kui tekib kompenseerimisvajadus lähtutakse seadusest. LS ja VTKs muudatusi ei tee. Vallapoolne visioon tuleb koos planeeringu eskiislahenduse avalikustamise. Isik lisatakse kaasatavate nimekirja.
7-1/4-19	Maaeluministeerium	Maaeluministeerium saatis kõikidele kohaliku omavalitsuse üksustele kirja (meie kiri nr 4.1-3/628, 20.05.2019), milles on väljendatud seisukohad ja põhimõtted väärtusliku põllumajandusmaa käsitlemiseks üldplaneeringus. Eelkirjeldatud põhimõtteid toetab ka Viljandi maakonnaplaneeringu seletuskirja peatükis 4.2 väärtusliku põllumajandusmaa kohta toodud käsitlus. Teatame, et Maaeluministeeriumis jätkub väärtuslikku põllumajandusmaad käsitleva seaduse eelnõu väljatöötamine. Eelnõu väljatöötajana oleme seisukohal, et väärtusliku põllumajandusmaa kui ühe väärtuslikuima loodusressursi ja toidujulgeolekut garanteeriva maa kaitsmine on riigi ja kohaliku omavalitsuse vahelises koostöös elluviidav kohustus. Lisaks väärtusliku põllumajandusmaa terminile kavandatakse eelnõuga seadustada üheselt mõistetavad ja põhimõttelised kitsendused, et tagada ühtsetel alustel kogu riigis väärtusliku põllumajandusmaa ja selle mullastiku kaitse ning selle kaudu toidujulgeolek. Eelnõu kohaselt määratakse väärtusliku põllumajandusmaa massiivid ja seatakse nende kaitse- ja kasutustingimused üldplaneeringuga. Lisaks märgime järgmist. 1. Väärtuslikku põllumajandusmaad käsitleva eelnõu kohaselt on Viljandimaal väärtuslikud põllumajandusmaad linnas ja alevis paiknevad kuni kahe hektari suurusel maatulundusmaa sihtotstarbega põllumajandusmaa massiivid, mille mullastiku kaalutud keskmine boniteet on 40 hindepunkti või enam. See tähendab, et väärtuslike põllumajandusmaid ei pea määrama Abja-Paluoja, Karksi-Nuia ja Mõisaküla linnas paiknevate põllumajandusmaade kohta. Halliste ja Õisu alevikus ning küldes olevad väärtusliku põllumajandusmaa massiivi tunnustele vastavad põllumajandusmaa massiivid tuleks määrata väärtuslikuks põllumajandusmaaks. Lähtuvalt nimetatust palume täpsustada üldplaneeringu lähteseisukohti käsitleva dokumendi jaotises 1.13 toodud kompaktselt asustatud alade mõistet ja sisu. 2. Planeerimiseaduse § 75 lõike 1 punkti 14 kohaselt on üldplaneeringu ülesandeks väärtuslike põllumajandusmaade määramine ja nende kaitse- ja kasutustingimuste seadmine. Väärtuslikku põllumajandusmaad käsitleva seaduse eelnõuga lähtutaksegi nimetatud sättest ning seadusega kehtestatavad väärtusliku põllumajandusmaa kaitsetingimused tuleb määrata ja tagada üldplaneeringuga. Palume väärtuslike põllumajandusmaade kaitse- ja kasutustingimusi üldplaneeringus ja KSH aruandes käsitleda võimalikult üksikasjalikult ja täpselt, lähtudes põhimõttest, mille kohaselt eelistatakse põllumajandusmaa säilimist ehitamisele. Rõhutame, et väärtuslikku põllumajandusmaad tuleb kasutada säästlikult ja ettevaatavalt. Üldplaneeringus kui pikaajalist arengut käsitlevas dokumendis peaks olema kõik erisused, sealhulgas avalikku huvi väljendavad erisused ja üksikasjad, täpselt ja üheselt mõistetavalt kajastatud ning põhjendatud. Üldplaneeringut saab kooskõlastada üksnes siis, kui üldplaneeringuga seotud dokumentides on antud ühene ülevaade väärtusliku põllumajandusmaa kasutusega seotud asjaoludest ja põhjendustest. 3. Oleme seisukohal, et selguse ja üheselt mõistetavuse tagamiseks tuleks väärtuslikule põllumajandusmaale määrata põllumajandusmaa sihtotstarbelist kasutamist tagav maakasutuse juhtotstarve. Väärtuslikku põllumajandusmaad käsitleva seaduse eelnõuga kavandataksegi täiendada planeerimiseaduse § 142 lõiget 1 punktiga 11, mille kohaselt kehtestatud üldplaneeringu põhilahenduse detailplaneeringuga muutmise on üldplaneeringuga määratud väärtusliku põllumajandusmaa maakasutuse juhtotstarbe muutmise. See tähendab, et üldplaneeringu kehtestamise järel võib väärtuslikku põllumajandusmaad hõlmata muul otstarbel kui põllumajanduslik otstarve üksnes detailplaneeringuga. Väärtuslikku põllumajandusmaad käsitlevas seaduse eelnõus nähakse ette võimalus kohaliku omavalitsuse otsustusõiguse laiendamiseks olukordades, mida näiteks ei ole võimalik üldplaneeringu koostamise ajal ette näha. See tähendab, et kui väärtuslikule põllumajandusmaale ehitamine ei vasta üldplaneeringuga seatud kaitse- ja kasutustingimustele, kuid ehitamiseks esineb muu avalik huvi või erahuvi, mis kaalub üles väärtusliku põllumajandusmaa säilitamise avaliku huvi, võib kohaliku omavalitsuse üksus küsimuse detailplaneeringuga lahendada, kaasates kooskõlastusmenetluse Põllumajandusameti.	Edasisel planeeringu koostamisel võetakse esitatu teadmiseks ning lähtuvalt omavalitsuse seisukohast määratakse koostöös täpne lahendus. LS ja VTKs muudatusi ei tee.

<p>7-1/4-20</p>	<p>Muinsuskaitseamet</p>	<p>Kultuuri hoidmine on põhiseadusest tulenev riigi toimimise eesmärk – tagada eesti rahvuse ja kultuuri säilimine läbi aegade. Nii on kultuuripärandi väärtustamine ja säilitamine ühiskonna ühine kohustus. Nii aineiline kui vaimne kultuuripärand kannab edasi meie kultuuri ja identiteeti, tuues mälumaastikuna füüsiliselt nähtavale meie ajaloo erinevad kihistused. Eri piirkondade identiteetide alles hoidmine ja edasi arendamine on üldise globaliseerumise taustal oluline. Kultuuripärandi esiletoomine ja kasutamine kohaliku omavalitsuse arengu suunamisel võib anda eri piirkondadele konkurentsieeliseid.</p> <p>Maastik on tervik. Kultuuripärand on taastumatu ressurss, kui midagi on hävinud või hävitatud, siis tagasi ei saa seda enam kuidagi. Enne tänaseid planeerijaid ja tuleviku kultuurimaastiku kujundajaid, on inimesed siin tegutsenud aastatuhandeid. Inimtegevuse jäljed on tajutavad ja nähtavad, vahel ka peidetult (nt arheoloogia puhul). Meieni jõudnud kultuuripärandi teadvustamine, väärtustamine ja hoidmine on vajalik, et edasi anda see võimalikult terviklikult ka järgmistele põlvetele.</p> <p>Muinsuskaitseaduses (edaspidi: MuKS) sõnastatud muinsuskaitse põhimõtete (MuKS § 3) järgimine toetab otseselt Planeerimiseaduse (edaspidi: PlanS) elukeskkonna parendamise põhimõtteid – luua eeldused kasutajasõbraliku ning turvalise elukeskkonna ja kogukondlike väärtusi kandva ruumilise struktuuri olemasoluks ja säilitamiseks ning esteetilise miljöö arenguks (PlanS § 8). Samuti on muinsuskaitse lähenemine üks osa kestliku kahanemise põhimõtetest ja säästva arengu printsiipidest – olemasoleva pärandi kasutuses hoidmine ja kohandamine kaasaja vajadustest lähtudes on pikas perspektiivis alati kasulikum kui vana lammutamine ja uute struktuuride rajamine.</p> <p>Kultuuripärandi üldplaneeringutes käsitlemise suunised, mis aitavad kaasa ruumilise planeerimise edukamaks läbi viimiseks on antud 2018. aastal Rahandusministeeriumi koostatud juhise „Nõuandeid üldplaneeringu koostamiseks“ peatükis 4.7. „Kultuuripärandiga arvestamine“ (https://planeerimine.ee/static/sites/2/uldplaneeringu_juhis_final.pdf, edaspidi: ÜP nõustik).</p> <p>Muinsuskaitseamet lähtub üldplaneeringuid koostades Muinsuskaitseadusest, jälgides planeeringualale jäävate kultuurimälestiste ja muinsuskaitsealade käsitlust. Riikliku kaitse all olevad kultuurimälestised on kohaliku kultuuripärandi osa ja nende kasutamine sõltub eelkõige planeerimisotsustest, omanike, kohaliku kogukonna ja omavalitsuse tahtest ning tegevustest neid väärtustada ja arendada.</p> <p>Lisaks üldplaneeringu koostamisele oleme planeeringuprotsessis kultuuripärandi valdkonna asjatundjana andmas soovitusi, nõu ja juhiseid üldplaneeringu koostamisele, et tagada elukeskkonna parendamist ning säästvat arengut, sest kultuuripärand ei ole üksnes muinsuskaitseaduse alusel kultuurimälestiseks tunnistatud objektid ja alad, vaid kultuuriväärtuslik keskkond laiemalt. Näiteks on üldplaneeringu koostamisel planeerija üheks ülesandeks miljööväärtuslike alade ja väärtuslike üksikobjektide määramine ning nende kaitse- ja kasutustingimuste seadmine ning kohaliku tähtsusega kultuuripärandi säilitamise meetmete, sealhulgas selle üldiste kasutustingimuste määramine (PlanS § 75 lg 1 p 16, 17).</p> <p>Üldplaneeringus saab tähistada ka väärtuslikud maastikud (Euroopa maastikukonventsioon), kasutades muuhulgas ära ka juba olemasolevaid alal asuvate väärtuslike maastike hoolduskavade andmeid.</p> <p>Muinsuskaitseamet soovib üldplaneeringutes siduda kultuurimälestiste teema valdkonnaüleselt teiste üldplaneeringu ülesannetega. Erinevad riigi huvid peavad olema tasakaalus ning omavahel lõimitud – kultuurimälestiste säilimine, sotsiaalteemad, säästev areng, elamisväärne keskkond.</p>	<p><i>Edasisel planeeringu koostamisel võetakse esitatu teadmiseks ning lähtuvalt omavalitsuse seisukohast määratakse koostöös täpne lahendus. LS ja VTKs muudatusi ei tee.</i></p>
		<p>1. Muinsuskaitseadusest tulenevad nõuded üldplaneeringule</p> <p>Mulgi valla üldplaneeringu koostamisel tuleb arvestada riikliku kaitse all olevate kultuurimälestiste ja nende kaitsevõnditega. Mälestiste nimekiri on kättesaadav Kultuurimälestiste registris (www.register.muinas.ee), millel on olemas riskikasutus Maa-ameti põhikaardiga – mälestiste ja nende kaitsevõndite täpne paiknemine on näha Maa-ameti põhikaardi kultuuriväärtuste kaardikihil. Muinsuskaitse põhimõtted on välja toodud Muinsuskaitseaduse (MuKS) § 3 ja kaitsevõndi eesmärgid § 14. Mälestiste piiride kohta tekkivate küsimuste korral palume ühendust võtta Muinsuskaitseameti kartoograafianõunikuga</p> <p>1.1. Riiklikud kultuurimälestised</p> <p>Riikliku kaitse all olevaid kultuurimälestisi tuleb käsitleda üldplaneeringu seletuskirjas eraldi peatükina. Muinsuskaitseamet soovib käsitleda üldplaneeringu seletuskirjas kultuurimälestisi tabeli vormis või nimekirjana, kus hinnatakse mälestise tehnilist seisundit, kasutusfunktsiooni, leevendusi ja kavandatavat tegevusi, jm. Mälestised näitavad piirkonna ja kultuurimaastiku ajaloolist mitmekihilisust, mistõttu tuleb planeerimisel lähtuda mälestisi säästvast põhimõttest ning arvestada avalike huvidega.</p> <p>Mälestiste kasutuses hoidmine ja kasutuseeta mälestistele funktsiooni leidmine peab olema valla üldplaneeringus käsitletav teema. Korrastatud ja hoidud kultuuriväärtused loovad elamisväärsema ja atraktiivsema elukeskkonna, mis aitab kaasa elukvaliteedi tõusule, loob töökohti, elavdab majandust ja kasvatab piirkonna konkurentsivõimet.</p> <p>Üldplaneeringu kaartidel tuleb tähistada maa-alalised mälestised alana, üksikmälestis näidata punktina. Kaardimaterjali väljatrukil võivad mälestised olla tähistatud eristuva leppemärgiga.</p> <p>Kultuurimälestiste riikliku registri andmetel on Mulgi vallas 201 mälestist, neist ehitismälestisi 103 (lisaks 1 arvel olev), ajaloomälestisi 13, arheoloogiamälestisi 40 (lisaks 4 arvel olevat), kunstimälestisi 45 (lisaks 80 arvel olevat).</p>	<p><i>Edasisel planeeringu koostamisel võetakse esitatu teadmiseks ning lähtuvalt omavalitsuse seisukohast määratakse koostöös täpne lahendus. Kuidas kultuurimälestisi kaardil esitatakse otsustatakse edasise töö käigus tulenevalt mõõtkavast; juhime ka tähelepanu, et planeeringute registrisse esitab vald ainult kehtestatava info mille sees ei ole riikliku kaitse all olevaid objekte (need on tugiinfo). Üldplaneeringuga ei kehtestata mälestiste osas muid tingimusi, kui maasutuse juhtfunktsioon. LS ja VTKs muudatusi ei tee.</i></p>
		<p>2. Muinsuskaitseameti ettepanekud ja soovitusid muudes kultuuripärandit puudutavates teemades parema planeerimislahenduse saamiseks.</p> <p>Muinsuskaitseamet kultuuripärandi valdkonna asjatundjana soovib üldplaneeringu koostamisel kaardistada ja arvestada järgmisi teemasid, mis vajavad planeeringu elluviimisega kaasneva võivate mõjude hindamist, et tagada planeeringualal säästva arengu põhimõtteid järgiv ja kultuurimaastiku ajalise mitmekihilisust säilitav elukeskkonna parendamine.</p>	<p><i>Planeeringu koostamisel analüüsitakse andmebaasides olevat ning selgitatakse välja võimalike kohalike kitsenduste sisu kehtestamine ning kehtestatav osa haaratakse üldplaneeringu raames. Täiendavaid uurinuid ei ole kavandatud.</i></p>

		<p>2.1. Veel avastamata arheoloogiapärandi prognoosimine Üldplaneeringu koostamisel tuleb silmas pidada, et lisaks riigi kaitse all olevatele arheoloogiamälestistele on maastikul palju avastamata arheoloogiapärandid, millega arvestamine tagab kultuurimaastiku ajalise mitmekihilisuse säilimise. Arheoloogiapärandid kui inimtekkelisi või selge inimõjuga kohti võib olla kõikjal, kuid nende paiknemise tõenäosust on paljudel puhkudel võimalik maastikku analüüsides prognoosida. Näiteks juba teada olevate muinas- või keskaegsete asustuskeskuste lähedalt või samatüübilistelt maastikelt on tõenäosus avastada varasemate inimeste elu- ja matmispaiku (nt järvede ja jõgede rannamoodustistelt kiviaegseid asulakohti, vanade külade lähedal liivastelt küngastelt külakalmistuid jne). Arheoloogiapärandi seisundit ja säilimist mõjutab senise maakasutuse muutmine, eeskätt ehitus-, kaeve- või muu mullatöö (nt kaevandused, suured taristuobjektid, ulatuslikud uued elamu- ja tööstusalad, jõesuudmete süvendamine jms). Aladel, kus üldplaneeringuga kavandatakse senise maakasutuse muutust, mis toob endaga kaasa ulatuslikke kaevetöid, on üldplaneeringu koostamise käigus vajalik ja põhjendatud markeerida ära tõenäolised arheoloogiliselt väärtuslikud alad, kus hiljem tuleb keskkonnamõju hindamisel läbi viia arheoloogiline uuring (leire või eeluuring, olenevalt planeeritavast ja planeeringuala suuruselt) (MuKS § 31 lg 3, ÜP nõustik ptk 4.7.1, samuti arheoloogiapärandi kaitse Euroopa konventsioonis toodud põhimõtted, millega soovitatakse konventsiooniga ühinenud riikidel hoolitseda, et mh arheoloogiapärandisse puutuv oleks arvesse võetud eri astme planeerimiskavades).</p> <p>Juhised veel avastamata arheoloogiapärandi prognoosimiseks sõnastatakse lähtuvalt linna või valla eripärast. Üldplaneeringu koostamise ja selle keskkonnamõju strateegilise hindamise käigus arheoloogiliselt väärtuslike alade prognoosimiseks tuleb eriti silmas pidada riigi kaitse all olevaid arheoloogiamälestiste ja arheoloogiliste leiukohtade kontsentratsioonialasid, kuid lisaks allikakriitiliselt koondada arheoloogia arhiivides olevaid andmeid ja teha üldistav analüüs ajalooliste kaartide ning tänapäevase reljeefi- ja maakasutuskaartide põhjal.</p>	
		<p>2.2. Olemasolevad ja potentsiaalsed miljööväärtuslikud alad Kohaliku kultuuripärandi silmas pidades võivad miljööväärtuslikud alad olla nii tüüpilised kui ka erilised ehitatud keskkonnad. Miljööväärtuslike alade määramisel soovitame analüüsida väljakujunenud asustusstruktuuri ja teedevõrku ning muid paigale omaseid väärtusi: krundi suurusi, hoonestuslaadi, hoonestuse ja muid kujundamise elemente, ehitusmaterjale, maakasutust jms. Miljööaladele seatavad kaitse- ja kasutustingimused peavad tagama uue hoonestuse ja maakasutuse sobitumise vanaga, et olemasolevad väärtused säiliks ja tõuseksid esile (PlanS § 75 lg 1, p 16).</p> <p>Miljööväärtuslike alade ja väärtuslike üksikobjektide määramisel saab kasutada varasemaid uuringuid, sealhulgas Muinsuskaitseameti tellitud valdkondlikke uuringuid. Need on leitavad Muinsuskaitseameti arhiivist (Pikk 2, Tallinn), enamik neist on digitaalselt olemas ka Muinsuskaitseameti kodulehel ja registris:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Maaehituspärandid (https://register.muinas.ee/public.php?menuID=rehemaja&action=list); 2. Matmispaikade register (https://register.muinas.ee/public.php?menuID=burialplace); 3. Muistised ja pärimuspaigad (https://register.muinas.ee/public.php?menuID=placeinfo); 4. 20. sajandi väärtuslik arhitektuur (https://register.muinas.ee/admin.php?menuID=architecture); 5. Koolimajad (https://register.muinas.ee/ftp/XX_saj._arhitektuur/alusuuringud/Maakoolimajad/Maakoolimajad%20koos.pdf); 6. Vallamajad (https://register.muinas.ee/ftp/XX_saj._arhitektuur/alusuuringud/Vallamajad/20saj.Vallamajad.pdf); 7. Palvemajad (https://register.muinas.ee/ftp/XX_saj._arhitektuur/alusuuringud/Palvemajad/palve.pdf); 8. Meiereid (Muinsuskaitseameti arhiiv, Pikk 2, Tallinn); 9. Militaarpärandid (https://register.muinas.ee/public.php?menuID=militaryheritage); 	
		<p>2.3. Ajalooliselt väärtuslikud üksikobjektid, sh vaimse kultuuripärandi objektid Kaardistada mälestistest ja miljööväärtuslikest aladest välja jäävad ajalooliselt väärtuslikud hooned, monumendid, pühakohad, kalmistud, sillad, teed, tähised jne, analüüsida nende seisundit ning lisada säilimiseks ja traditsiooniliseks kasutuseks vajalikud tingimused (PlanS § 75 lg 1 p 16).</p> <p>Kultuuriväärtust võivad kanda mitmesugused ajaloosündmustega ning kultuuritegelaste elu ja tegevusega seotud paigad, kohaliku või piirkondliku kombestikuga seotud kohad ja nähtused, samuti kohapeal tuntud muistenditega seotud paigad, mis on sageli kohalike inimeste eneseteadvustamise, samastumise ja rekreatsiooni kohtadeks.</p> <p>Kultuuriministeeriumi ajalooliste looduslike pühapaikade arengukava raames on kaardistatud üle Eesti mitmesuguseid looduslikke pühapaiku (allikaid, puid, kive, hiiekohti jms). Üle Eesti on mitme piiriülese projekti raames Riigimetsa Majandamise Keskuse juhtimisel kaardistatud pärandkultuuri objekte nii metsas kui mujal. Infot piirkondlikult oluliste paikade kohta leiab:</p> <ul style="list-style-type: none"> - RMK hallatavast pärandkultuuri kaardilt (https://geoportaal.maaamet.ee/est/Teenused/Kaardirakendused/Parandkultuuri-kaardirakendus-p160.html); - Ristipuude ja -metsade asukoha kohta saab infot Maa-ameti geoportaalis ristipuude kaardilt (https://geoportaal.maaamet.ee/est/Teenused/Kaardirakendused/Ristipuude-kaardirakendus-p540.html); - Ajalooliste looduslike pühapaikade inventuuride kohta saab infot Muinsuskaitseametist 	
		<p>2.4. Maastikupilt ja väärtuslike maastike piiride täpsustamine Analüüsida väärtuslikke vaateid maastikus ja märkida vaated kultuurilooliselt olulistele objektidele, vaatekoridorid kanda kaartidele.</p> <p>Keskkonna kultuuristamisel on soovitatav väärtustada varasemate põlvkondade tööd. Ajaloolist väärtust omab maastikumuster, kus võib leida muinas-, mõisa-, talu- ja nõukogudeaegseid objekte. Väärtuslikud on maastikud, kus on kiviaiad, endiste hoonete vared, lahtised madalad kraavid, alleed, veskite paisud, teed, veskijärved jm kultuurilist eripära väljendavad objektid.</p> <p>Täiendavate küsimuste korral palume pöörduda Muinsuskaitseameti Viliandimaa nõuniku ja Muinsuskaitseameti valdkonna juhtide poole</p>	
<p>7-1/4-21</p>	<p>Tarbijakaitse ja Tehnilise Järeelvalve Amet</p>	<p>Ettepanekuid polnud</p>	

Arvamused ja seisukohad Mulgi valla üldplaneeringu lähteseisukohtadele ja KSH väljatöötamise kavatsusele

7-1/4-22	Riigimetsa Majandamise Keskus	<p>RMK on seisukohal, et Mulgi valla üldplaneeringu ja keskkonnamõju strateegilise hindamise koostamisel peab olema arvestatud RMK põhiülesande täitmise võimalikkusega ja erinevad riigimaale seatavad maakasutuse või metsade majandamise piirangud peavad olema neis dokumentides kajastatud ja põhjendatud. Samuti palume üldplaneeringu seletuskirjas ja keskkonnamõju strateegilise hindamise aruandes esitada metsamaale kavandatud mittemetsamajanduslike eesmärkidega tegevuste osas alternatiivide võrdlused, sh käsitledes ka metsamajanduslikku tegevust.</p> <p>RMK teeb, olles RMK poolt majandatavate metsade osas vastutavaks isikuks, ettepaneku täiendada keskkonnamõju strateegilise hindamise aruannet, sh sotsiaal-majanduslikku hinnangut peatükiga, mis puudutab üldplaneeringuga määratud puhke- ja virgestusalade, väärtuslike maastike ja asula või ehitiste kaitseks õhusaaste, müra, tugeva tuule või lumetuisu eest või tuleohu vähendamiseks või metsatulekahju leviku tõkestamiseks mõeldud metsade majandamist ja nende metsade uuendamist vastavalt metsaseaduses ja looduskaitseaduses sätestatud piirangutele.</p> <p>Üldplaneeringus, sh selle seletuskirjas palume märkida RMK poolt majandatavate metsade kohta, et lubatud on kõik raieliigid, kusjuures detailsed kavad puhke- ja virgestusalade, väärtuslike maastike ja asula või ehitiste kaitseks õhusaaste, müra, tugeva tuule või lumetuisu eest või tuleohu vähendamiseks või metsatulekahju leviku tõkestamiseks määratud aladel kasvavate metsade majandamiseks ja uuendamiseks koostatakse koostöös kohaliku omavalitsusega, arvestades metsade olemist, nende kasvutingimusi, vanuselist jagunemist ja neile aladele planeeritavat metsade olemist ja koosseisu pikemas perspektiivis. RMK ei planeeri Mulgi valla territooriumile uusi puhkealasid, küll aga jätkab olemasolevate hooldamist ning vajadusel uuendamist.</p> <p>Lisaks anname teada, et metsatee on tulenevalt Ehitusseadustiku § 93 (1) riigi omandisse jäetud maal paiknev valdavalt riigimetsa majandamiseks kasutatav eri liiki tee. Metsatee ei kuulu avalikult kasutatavate teede hulka (Ehitusseadustik § 92 (5)), va juhul kui konkreetne metsatee või selle osa on Ehitusseadustiku § 92 (7) tulenevalt ning kohaliku omavalitsuse volikogu otsuse ja teevaldajaga sõlmitud lepingu (Ehitusseadustik § 93 (2)) alusel kohalik tee kohaliku omavalitsuse hallatava kohaliku liikluse korraldamiseks.</p>	<p>Kui piiranguid seatakse, siis põhjendatakse ja hinnatakse seda edasises töös. LS ja VTKs muudatusi ei tee.</p> <p>Edasisel planeeringu koostamisel võetakse esitatu teadmiseks ning lähtuvalt omavalitsuse seisukohast määratakse koostöös täpne lahendus. LS ja VTKs muudatusi ei tee.</p>
7-1/4-23	Lennuamet	<p>Lennuamet palub Mulgi valla kõrguspiirangute määramisel arvestada, et vallas paikneb Karksi lennuväli koos lähiümbruse piirangupindadega. Lennuvälja lähiümbruse piirangupindade andmed on lisatud shp-failina, lisaks on nende ulatusega võimalik tutvuda Maa-ameti geoportaali lennenduskaardi rakenduses.</p> <p>Mulgi valla üldplaneeringu lähteseisukohtade dokumendis (töö nr: 1978ÜP3) punktis 1.18 palutakse Lennuametil esitada vallale Nurmsi/Koigi lennuvälja piirangupindade andmed. Kuna Koigi lennuväli asub Järva maakonnas Järva vallas ning Mulgi vallaga kokkupuudet ei oma, eeldame, et soovite küsida Karksi lennuvälja piirangupindade andmeid, mis on käesolevale kirjale lisatud. Kui soovite siiski saada ka Koigi lennuvälja andmeid, oleme valmis ka need teile edastama.</p>	<p>Edasisel planeeringu koostamisel võetakse esitatu teadmiseks ning lähtuvalt omavalitsuse seisukohast määratakse koostöös täpne lahendus. LS korrigeeritakse, VTKs muudatusi ei tee.</p>
7-1/4-24	Maa-amet	<p>Maardlate info. Täpsem kiri peaks tulema järjena.</p>	-
7-1/4-25	Viljandi Vallavalitsus	<p>Viljandi Vallavalitsusel puuduvad ettepanekud Mulgi valla üldplaneeringu koostamisel arvesse võtmiseks. Palume juhtida meie tähelepanu ja edastada andmed, kui seate üldplaneeringuga maakasutustingimusi, millega võib eeldada omavalitsuse piire ületavat mõju.</p>	<p>Edasisel planeeringu koostamisel võetakse esitatu teadmiseks ning lähtuvalt omavalitsuse seisukohast määratakse koostöös täpne lahendus. LS ja VTKs muudatusi ei tee.</p>
7-1/4-26	Põhja-Sakala Vallavolikogu	<p>Tähtaja pikendamise teade. Ettepanekud vt 7-1/4-46</p>	-
7-1/4-27, täpsus tav kiri 7-1/4-29	EV Kaitseministeerium	<p>1. Lähteseisukohtade punktis 1.18 on palutud Kaitseministeeriumil ja Kaitseliidul esitada riigikaitse otstarbega maa-alade ning nende piiride ja mõjualade vajadus ning võimalikud riigikaitse objektidest tulenevad piirangud. Kaitseministeerium palub ehitusseadustiku § 120 lõike 2 ning kaitseministri 26.06.2015 määruse nr 16 „Riigikaitse ehitise töövõime kriteeriumid, piirangute ruumiline ulatus ja andmed riigikaitse ehitise töövõimet mõjutavate ehitiste kohta“ lisa 1 alusel kajastada üldplaneeringus Lilli külas asuvat riigikaitse ehitist Lilli lasketiiru ja selle piiranguvööndit, mis on 2000 m lasketiiru katastriüksuse 60002:004:0510 piirist. Palume Lilli lasketiiru maa-ala määrata üldplaneeringus riigikaitse otstarbega maa-alana. Riigikaitse ehitise ja selle piiranguvööndi kaardikihid saadame Teile eraldi e-kirjaga. Ühtlasi juhime tähelepanu, et samas lähteseisukohtade punktis 1.18 nimetatud Nurmsi/Koigi lennuväli asub Järva maakonnas Järva vallas Koigi külas Kaitseliidu Nurmsi õppeväljal (katastriüksus 32501:001:0340) ning sellel ei ole puutumust Mulgi valla territooriumiga.</p> <p>2. Palume Lilli lasketiiru piiranguvööndisse uusi elamu alasid või muid keskkonnanahäiringute (nt müra, vibratsioon, tolm jms) suhtes tundliku kasutusotstarbega maa-alasid ja ehitisi mitte kavandada. Lilli lasketiiru kasutatakse selliseks riigikaitse tegevuseks, millega paratamatult võib kaasna häiriv müra ja vibratsioon. Piiranguvööndisse ehitiste ja maa-alade planeerimisel ning ehitustingimuste määramisel arvestada, et atmosfääriõhu kaitse seaduse § 55 lõike 3 punkti 4 alusel ei kuulu välisõhus leviva müra hulka riigikaitse tegevusega tekitatud müra. Seetõttu ei kehti keskkonnaministri 16.12.2016 määrusega nr 71 „Välisõhus leviva müra normtasemed ja mürataseme mõõtmise, määramise ja hindamise meetodid“ sätestatud müra normtasemed riigikaitse tegevusega tekitatud mürale. Keskkonnaseadustiku üldosa seaduse § 10 teise lause järgi tuleb olulist keskkonnanahäiringut taluda, kui tegevus on vajalik ülekaaluka avaliku huvi tõttu ning puudub mõistlik alternatiiv ja olulise keskkonnanahäiringu vähendamiseks on võetud vajalikud meetmed.</p> <p>3. Palume üldplaneeringus kajastada riigikaitse ehitise töövõimet mõjutada võivate ehitiste ja planeeringute Kaitseministeeriumiga kooskõlastamise nõuet. Ehitusseadustiku § 120 lõike 1 järgi on ehitise püstitamine, laiendamine või ümberehitamine ilma Kaitseministeeriumi kooskõlastuseta keelatud, kui kavandatav ehitis on kõrgem kui 28 meetrit või see asub riigikaitse ehitise piiranguvööndis või see võib kaasa tuua riigikaitse ehitise töövõime vähenemise. Ehitusseadustiku § 120 lõike 1 punkti 3 ja Vabariigi Valitsuse 17.12.2015 määruse nr 133 „Planeeringute koostamisel koostöö tegemise kord ja planeeringute kooskõlastamise alused“ § 3 punkti 1 alusel palume märkida üldplaneeringus nõue, et mistahes kõrgusega elektrituuliku püstitamine tuleb kooskõlastada Kaitseministeeriumiga, ning soovitus teha selleks koostööd Kaitseministeeriumiga võimalikult varases planeerimise või projekteerimise etapis. Päikeseelektrijamade rajamise tingimusena palume üldplaneeringus märkida nõue, et päikeseelektrijaam peab vastama õigusaktidega kehtestatud elektromagnetilise ühilduvuse nõuetele ja asjakohastele standarditele (ehitusseadustik § 120 lõige 1 punkt 3, § 11 lõige 2 punkt 9, majandus- ja taristuministri 14.07.2015 määruse nr 91 „Elektriseadmele esitatavad ohutuse nõuded ning elektriseadmele ja elektripaigaldisele esitatavad elektromagnetilise ühilduvuse nõuded ja vastavushindamise kord“ peatükk 2).</p>	<p>Edasisel planeeringu koostamisel võetakse esitatu teadmiseks ning lähtuvalt omavalitsuse seisukohast määratakse koostöös täpne lahendus. LS-s tehakse korrektuur ja VTKs muudatusi ei tee.</p>

Arvamused ja seisukohad Mulgi valla üldplaneeringu lähteseisukohtadele ja KSH väljatöötamise kavatsusele

7-1/4-28	SA Abja Haigla	Teade, et vastab haigla nõukogu. Täiendavat kirja pole saanud	-
7-1/4-29	EV Kaitseministeerium	Lisa kirjale 7-1/4-27 (Lilli Lasketiiru kaardikihid)	Võetud teadmiseks.
7-1/4-30	Elering AS	<p>Õhuliinid Mulgi vallas: Tõrva-Abja, Nuia haru, Klingi-Nõmme Riia (Vt tabel kirjas); Alajaamad Mulgi vallas: Abja, Nuia. Käsil on uue 330 kV õhuliini Kilingi-Nõmme – Riia L502 rajamine. Ehitustegevus lõppeb eeldatavalt 2020 aasta detsembris. Elektrivõrgu kaitsevööndid, millega planeeringu koostamisel peab arvestama</p> <p>Elektriohutusest tulenevalt on piiratud tegutseda õhuliini kaitsevööndis. Kaitsevöönd on erinevaid elektripaigaldisi ümbritsev maa-ala, õhuruum või veekogu, kus ohutuse tagamiseks on kitsendatud selle ala kasutamise võimalusi, kusjuures kaitsevööndi ulatus sõltub elektripaigaldise pingest. Õhuliini kaitsevöönd on maa-ala ja õhuruum, mida piiravad mõlemal pool piki liini telge paiknevad mõttelised vertikaaltasandid, ning mille ulatus mõlemal pool liini telge on:</p> <ul style="list-style-type: none"> •35 kV (kaasa arvatud) kuni 110 kV nimipingega liinide korral 25 meetrit; •220 kV kuni 330 kV nimipingega liinide korral 40 meetrit. <p>Maakaabelliini kaitsevöönd on piki kaablit kulgev ala, mida mõlemalt poolt piiravad liini äärmistest kaablitest 1 meetri kaugusel paiknevad mõttelised vertikaaltasandid.</p> <p>Gaasijaamad ja -sõmed: Karksi GMJ, Sudiste LKS, Lilli LKS, Muri KJ. Ainja külas demonteeriti Kilingi-Nõmme harukraanisõlm, mille asemele ehitatakse Karksi sondisõlm. (vt torustike andmed kirjas olev lisa). Gaasivõrgu kaitsevööndid, millega planeeringu koostamisel peab arvestama</p> <p>Ehitusseadustiku §76 (1) kohaselt on gaasipaigaldise kaitsevöönd seda ümbritsev maa-ala, kus kinnisasja kasutamist on piiratud gaasipaigaldise ohutuse ja kaitse tagamiseks. Koosõlas Ehitusseadustiku §70 (2) ja (3) sätetega pole lubatud ülekandetorustiku kaitsevööndisse rajada ehitisi va. maagaasi ülekandevõrgu omaniku Elering AS-i poolt kooskõlastatud ehitised. Gaasitorustiku kaitsevööndi ulatus mõlemal pool gaasitorustikku vastavalt MKM määrusele 25.06.2015 nr 73 on:</p> <ul style="list-style-type: none"> •D-kategooria gaasipaigaldise nimiläbimõõduga <200 mm torustiku korral torustiku keskjoonest 3 meetrit; •D-kategooria gaasipaigaldise nimiläbimõõduga ≥200 mm ja <500 mm torustiku korral torustiku keskjoonest 5 meetrit; •D-kategooria gaasipaigaldise nimiläbimõõduga ≥500 mm torustiku korral torustiku keskjoonest 10 meetrit. <p>Gaasitorustiku juurde kuuluva gaasipaigaldise (gaasijaotus-, gaasimõõte- ja gaasireguleerijaam) kaitsevööndi ulatus piirdeaiast, hoone seinast või nende puudumisel seadmest on D-kategooria gaasipaigaldise korral 10 meetrit.</p> <p>Kuna gaasivõrgul on ka sidekaablid (shape failides lisatud) ja gaasivõrk on ühendatud katoodjaamadega läbi maakaabelliinide, siis on oluline arvestada maakaabelliini kaitsevööndit. Maakaabelliini kaitsevöönd on piki kaablit kulgev ala, mida mõlemalt poolt piiravad liini äärmistest kaablitest 1 meetri kaugusel paiknevad mõttelised vertikaaltasandid.</p> <p>Sidekaabelliinid: SK410 Läti riigipiir- Karksi GMJ sidekaabel</p>	Edasisel planeeringu koostamisel võetakse esitatu teadmiseks ning lähtuvalt omavalitsuse seisukohast määratakse koostöös täpne lahendus. LS ja VTKs muudatusi ei tee.
7-1/4-31	Terviseamet	<p>1. Supluskohad. Supelrand on üldplaneeringuga määratud ala veekogu ääres, mille põhiülesanne on inimestele puhkuse võimaldamine. Supluskoht on veekogu või selle osa, mida kasutatakse suplemiseks, ja sellega piirnev maismaa osa, mis on tähistatud üldsusele arusaadavalt. Terviseameti andmetel ei ole Mulgi vallas ühtegi veekogu, mille vee kvaliteeti oleks hinnatud lähtuvalt sotsiaalministri 03.10.2019 määruses nr 63 „Nõuded suplusveele ja supelrannale1.“ esitatud nõuetest. Mulgi valla üldplaneeringu lähteseisukohtades nimetatakse, et supelranna alad määratakse koos maakasutuse funktsioonide määramisega, kaardistatakse supluskohad ning korrastatakse Õisu suure järve ja Kaarli poolne suplusala ja Rimmu ujumiskoht. Supelranna ala ja arendustingimuste määramisel soovime lähtuda määruse nr 63 nõuetest supluskohta asutamisel (§ 3 lg 2-4). KSH koostamise raames ootame ka teiste veekogude olukorra käsitlust puhke- ja supluskohtade vaates (Nuia paisjärve ääres asuv ujumiskoht, Karksi järv, Penuja järv jne). Maakasutuse kavandamisel tuleb silmas pidada, et tegevuste planeerimisel ei halvendata seisu- ja vooluveekogude seisundit.</p> <p>2. Müra. Välisõhus levivat müra reguleerib atmosfääriõhu kaitse seadus (edaspidi AÕKS) ja müra normtasemeid sama seaduse § 56 lg 4 alusel kehtestatud keskkonnaministri 16.12.2016. a määrus nr 71 „Välisõhus leviva müra normtasemed ja mürataseme mõõtmise, määramise ja hindamise meetodid“, mis jõustus 01.02.2017. Lähteülesandes määratakse AÕKS järgsed mürakategooriad vastavalt maakasutuse juhtotstarbele. Amet soovib võimalusel säilitada olemasolevatel elamu maa-aladel kehtiv juhtotstarve, et tagada tervisliku elukeskkonna säilimine. Uute sotsiaalobjektide (haridusasutused, tervishoiu- ja sotsiaalhoolekande asutused) planeerimisel hinnata, millised piirkonnad ja keskkonnatingimused sobivad nende rajamiseks. Võimalusel märkida sobivad piirkonnad üldplaneeringu joonistele.</p> <p>3. Tootmistevõime negatiivsed mõjud. Ameti varasemale kogemusele tuginedes juhime tähelepanu, et ka keskkonnasõbraliku tootmise puhul võivad tegevused, mida tehakse tootmistevõime territooriumil (kauba või toorme toomine, ladustamine, suuremõõduliste detailide kokkupanek või töötlemine, jäätmete ja valmistoodangu laadimine, väljavedu, karjäärid ja muud) osutada müra ning õhusaastet põhjustavateks. Tootmistevõime müra on reeglina ebaregulaarne ja seda on keeruline hinnata. Juhuslikud mürasündmused ja müra muutlik iseloom võivad põhjustada häiringuid lähipiirkonna elanikele isegi siis, kui tööstusmüra vastab normtasemetele. Seetõttu soovib amet uutel maa-aladel mainitud olukordade teket ennetada ning vältida tootmisalade ja müratundlike alade (eeskätt elamualade) kõrvuti planeerimist ka siis, kui tegemist on keskkonnasõbraliku tootmistevõimega.</p> <p>4. Valgusreostus. Uute kergliikluste planeerimisel, kui need kavandatakse tiheasustusalade piirkonda, soovime arvestada võimaliku valgusreostusega ja vajadusel kavandada leevendavaid meetmeid. Samuti võivad põhjustada häiringut tootmisterritooriumi turvakaalutlustel valgustatud alad.</p> <p>5. Kaitsevööndid. Tervist toetava ja parendava elukeskkonna loomisel soovime lähtuda põhimõttest, et kaitsevöönditesse (riigimaanteed, kohalikud teed, elektriliinid jne) ei planeeritaks uusi elamu ega sotsiaalobjekte.</p>	Edasisel planeeringu koostamisel võetakse esitatu teadmiseks, täpne lahendus otsustatakse edasises töös. LS ja VTKs muudatusi ei tee.
7-1/4-32	Riigi Kinnisvara AS	Ettepanekuid polnud. Palun teavitada uue üldplaneeringuga seotud otsustest ja sündmustest Riigi Kinnisvara meili aadressile info@rkas.ee	Ettepanekuga tegeletakse edasises töös. LS ja VTKs muudatusi ei tee. Isik lisatakse kaasatavate nimekirja.

Arvamused ja seisukohad Mulgi valla üldplaneeringu lähteseisukohtadele ja KSH väljatöötamise kavatsusele

7-1/4-33	Eesti Evangeelse Luterliku Kiriku Halliste Püha Anna Kogudus	<p>1. Üldplaneeringu lähteseisukohti käsitleva dokumendi jaotises 1 on toodud loetelu arenguvajadustest, millest üldplaneeringu ülesannete täitmisel lähtutakse. Palume loetellu lisada järgmised arenguvajadused:</p> <ul style="list-style-type: none"> • tagatakse Mulgi vallas olevate sakraalhoonete hoidmine ja väärtustamine, toetades nende hoonete remondi- ja hooldustöid ning aidatakse tagada mitmekesised võimalused koguduste tegevuse arendamiseks. • tagatakse valla territooriumil olevate kalmistute korrashoid <p>2. Koguduste omandis olevad põllu- ja metsamaad peaksid olema jätkuvalt maatulundusmaa sihtotstarbega. Palume nendele mitte kavandada muud juht-, siht- või kasutusotstarvet.</p>	Ettepanekuga tegeletakse edasises töös vastavalt üldplaneeringule ülesannetele (esitatu on osalt arengukavaga, mitte üldplaneeringuga seonduv). LS ja VTKs muudatusi ei tee.
7-1/4-34	Maa-amet	<p>Planeerimisseaduse (edaspidi PlanS) § 76 lõike 1 kohaselt koostatakse üldplaneering koostöös valitsusasutustega, kelle valitsemisalas olevaid küsimusi üldplaneering käsitleb ja planeeringualaga piirnevate kohaliku omavalitsuse üksustega. PlanS § 85 lõike 1 kohaselt esitatakse üldplaneering ja KSH aruande eelnõu kooskõlastamiseks PlanS § 76 lõikes 1 nimetatud asutustele. Maapõueseaduse (edaspidi MaaPS) § 15 lõike 7 kohaselt, kui planeeritaval maa-alal asub maardla või selle osa, kooskõlastatakse planeering PlanS sätestatud korras Keskkonnaministeeriumi või valdkonna eest vastutava ministri volitatud asutusega. Keskkonnaminister on oma 05.03.2019 käskkirjaga nr 12/19/198 andnud Maa-ametile volituse kooskõlastada üldplaneeringuid PlanS-is sätestatud korras, kui planeeritav maa-ala asub keskkonnaregistri maardlate nimistus oleval maardlal või selle osal.</p> <p>MaaPS § 14 lõike 2 kohaselt võib ministri volitatud asutus lubada maapõue seisundit ja kasutamist mõjutavat tegevust üksnes juhul, kui kavandatav tegevus ei halvenda maavara kaevandamisväärsena säilimise või maavarale juurdepääsu olemasolevat olukorda või halvendab maavarale juurdepääsu olemasolevat olukorda, kuid tegevus ei ole püsiva iseloomuga või halvendab maavara kaevandamisväärsena säilimise või maavarale juurdepääsu olemasolevat olukorda, kuid tegemist on ülekaaluka avaliku huviga ehitise, sealhulgas tehnovõrgu, rajatise või ehitusseadustiku tähenduses riigikaitse ehitise ehitamisega, mille jaoks ei ole mõistlikku alternatiivset asukohta.</p> <p>Palume planeeringu koostamisel maardlate aladel arvestada MaaPS-s sätestatuga. Palume üldplaneeringus anda mäetööstusmaa juhtotstarve mäeeraldiste ja nende teenindusmaade aladele ja kaevandamisloa taotluse olemasolu korral palume anda reserveeritava mäetööstusmaa juhtotstarve nendele aladele, kus on menetluses maavara kaevandamise loa taotlus. <u>Vajadusel võib mäetööstusmaa juhtotstarbest eraldada turbatööstusmaa juhtotstarbe.</u></p> <p>Palume üldplaneeringu jooniste koostamisel kasutada keskkonnaregistris arvel olevate maardlate piire. Mulgi valla maardlate, mäeeraldiste ja nende teenindusmaade piirid on saadetud 04.02.2020 e-kirjaga aadressile dmitri.orav@mulgivald.ee.</p> <p>Samuti palusite esitada nägemus, mis hetkest ja mis mahus võib esitada maardlatele rekultiveerimistingimusi. Selgitame, et maavara kaevandamise lubades on märgitud korrastamise suunad. Korrastamistingimuste saamiseks taotleb loa omaja Keskkonnaametist korrastamistingimused. Korrastamistingimused esitab kaevandamisloa omajale ja nõusoleku korrastamisprojekti rakendamiseks annab Keskkonnaamet. Korrastamistingimusi esitades peab Keskkonnaamet lähtuma keskkonnamõju hindamise soovist, kui keskkonnamõju on hinnatud, ja kaevandamisloale kantud korrastamise suunast. Põhjendatud juhul võib korrastamistingimusi esitades lähtuda ka muust korrastamise suunast, kui selle mõju on keskkonnamõju hindamise või keskkonnamõju strateegilise hindamise raames hinnatud. Keskkonnaamet küsib korrastamistingimuste kohta maaomaniku ja kohaliku omavalitsuse üksuse arvamust. Kaevandamisloa omaja peab korrastama kaevandatut maa tehnoloogia seisukohalt otstarbekal ajal. Kaevandatut maa tuleb korrastada enne kaevandamisloa kehtivuse lõppemist.</p> <p>Palume hoida Maa-ametit kursis planeeringu edasise menetlusega ning edastada planeeringulahendus enne vastuvõtmist Maa-ametile kooskõlastamiseks. Maa-amet aktsepteerib planeeringumaterjalide ja menetlusedokumentide edastamist nii digitaalselt aadressile maaamet@maaamet.ee kui ka materjalide allalaadimist vastavalt veebiaadressilt.</p>	Edasisel planeeringu koostamisel võetakse esitatu teadmiseks, täpne lahendus otsustatakse edasises töös. LS ja VTKs muudatusi ei tee.
7-1/4-35	Keskkonnaamet	<p>EKV: 1. ÜP-s märkida ära looduskaitseaduse (edaspidi LKS) EKV ulatuses erandeid tekitavad olukorrad (metsamaa erisus1, tiheasustusala erisus1). Metsamaa erisust planeeringujoonistel graafiliselt pigem mitte kujutada (ajaliselt liialt muutuv, küll aga lisada märkusena). ÜP seletuskirjas ja joonistel määratleda üheselt olemasolevad, laiendatavad ja moodustatavad tiheasustusalad (arvestades ka LKS § 41).</p> <p>2. Lähteseisukohtade peatükis 1.11 viidatud lahendus, et vajadusel määratakse ÜP-ga ehituskeeluvööndi piir, mis ei sõltu kompaktheoonestusega alal metsa tunnuste olemasolust. Keskkonnaamet on seisukohal, et ÜP-ga ei saa kehtestada, et kompaktheoonestusega alal vallas seadus ei kehti. Kui soovitakse metsamaa osas ehituskeeluvööndit vähendada, tuleb <u>konkreetsed kohad näidata ja põhiendada, miks seadusejärgse piiri vähendamine on vajalik ja põhiendatud.</u></p> <p>3. ÜP mastaabi arvestades tuua välja olulisemad LKS § 38 lg 4 ja 5 erisuste alla minevad objektid. Näiteks tiheasustusalal olemasolev ehitusjoon, supelrannad, planeeritavad avalikult kasutatavad teed (sh kergliiklusteed), planeeritavad tehnovõrgud (uued või rekonstrueeritavad elektriliinid jmt) ja rajatised, sadamate, sildumis- ja randumiskohtade võrgustik ning juurdepääsud viimastele. Seeläbi kaoks vajadus selliste objektide rajamiseks ehituskeeluvööndisse koostada detailplaneeringut.</p> <p>4. Planeerimisseaduse põhimõtte kohaselt muutub kehtetuks varasem ÜP, seega kaotavad kehtivuse ka eelmiste/-tega (detailplaneeringutega) seotud seisukohad ja nõusolekud, mis automaatselt üle ei kandu. Seega ei kandu automaatselt üle ka eelmise üldplaneeringutega antud nõusolekud EKV vähendamiseks. Nüüd tuleb uue ÜP koostamise raames läbi viia varasemate üldplaneeringutega antud EKV vähendamise kaardistamine, mis võimaldaks varasemate EKV vähendamise nõusolekute kehtima jäämise ja kandumise uude planeeringusse. EKV vähendamise kaardistamisel tuleks vastaval joonisel ning seletuskirjas või lisas kujutada/loetleda varasemad EKV vähendamised. ÜP tööprotsessi ja/või kooskõlastamise käigus annab Keskkonnaamet ka seisukoha, kas varasemad EKV vähendamised jäävad kehtima ja nendega võib uue ÜP puhul arvestada (kui olud on oluliselt muutunud, siis erandjuhul võib olla vajalik nende alade puhul ka uus EKV vähendamise kaalumine). Juhul kui koostatava ÜP raames ei viida läbi EKV kaardistamist ja/või ei tooda välja, et eelmiste üldplaneeringutega on EKV-d vähendatud, siis automaatselt varasemad nõusolekud EKV vähendamiseks uude planeeringusse üle ei kandu.</p> <p>Kaitstavad loodusobjektid, sh Natura, liikide leiukohad: 5. Kaitstavaid loodusobjektide (LKS § 4) käsitlemisel soovime ÜP/KSH vastavasse peatükki lisada viited kehtestatud kaitsekorrale (määruse vms nr, kuup), üle-euroopalisse kaitsealade võrgustikku Natura 2000 kuuluvate alade puhul samuti viide Vabariigi Valitsuse 05.08.2004 korraldus nr 615-k «Euroopa Komisjonile esitatav Natura 2000 võrgustiku alade nimekiri», mille alusel alad on võrgustikku määratud. ÜP/KSH seletuskirja palume lisada kaitstavate loodusobjektide keskkonnaregistri väljavõtte aja, märkides, et andmed võivad olla ajasruumis muutuvad. Kaitstavate loodusobjektide osas tuleb lähtuda kehtestatud kaitseeskirjadest ja neis seatud tingimustest (sh rahvusparkides ja maastikukaitsealadel arvestada pärandkultuuriliste, maastikuliste jne väärtustega).</p> <p>6. KSH koostamisel tuleb arvestada I kaitsekategooria liikide kasvukohtade ja elupaikade nõudlustega ka juhul, kui püsielupaika nende kaitseks ei ole veel moodustatud.</p>	Edasisel planeeringu koostamisel võetakse esitatu teadmiseks, täpne lahendus otsustatakse edasises töös. Mitmes punktis (1,2,4) soovitakse eraldi esitamist nn analüüsikihtidel - kuna kehtestatakse ainult üks lahendus, siis otsustatakse töö käigus kas ja kuidas eristatakse kehtestatavaid tingimusi. LS ja VTKs muudatusi ei tee.
			KSH VTK-d täiendati.
			Arvestatakse planeeringu koostamisel. LS ja VTK-d ei muudeta.

Arvamused ja seisukohad Mulgi valla üldplaneeringu lähteseisukohtadele ja KSH väljatöötamise kavatsusele

	<p>7. Keskkonnaamet juhhib tähelepanu, et looduskaitsealade territooriumile jääva maa- ja veealade täpsemate kasutamise- ja ehitustingimuste määramisel tuleb arvestada kaitsealade kaitse-eesmärke. ÜP koostamisel aluseks olevate strateegiliste arengudokumentidena arvestada ka kaitsealade kaitsekorralduskavadega ja kaitse-eeskirjadega.</p> <p>8. Kujutada maakasutusplaani ja/või piirangute/keskkonna/looduskaitse vmt joonisel, liikide leiukohtade puhul seejuures arvestades LKS § 53.</p> <p>9. ÜP KSH-s viia läbi Natura hindamine, arvestades lisaks otsestele mõjudele ka kaudseid ja kumuleeruvaid mõjusid. Sõltuvalt mõjuallika ja/või planeeringu täpsusastmest eelhindamise või asjakohase hindamisena (tehtud peab olema vähemalt Naturaeelhindamine, kui kohaliku omavalitsuse territoriaalse piiriga vahetult piirnevale alale või selle mõjualale jääb Natura 2000 võrgustikku kuuluv ala või piirkond). Hindamise üheks väljundiks võiks olla teadaolevate objektide-juhtude määramine, mille puhul edaspidistes etappides oleks vajalik asjakohane hindamine. Arvestades viimaste kohtulahenditega2 võib vajalik olla asjakohase mõjuhindamise läbiviimine sest eelhindamisega ei ole kaitstava väärtuse prioriteetsuse tõttu võimalik piirduda.. Erandi taotlemise vajadusel Natura 2000 võrgustikku kuuluvate alade kasutamise planeerimise korral, tuleb arvestada ka võimalusega, et ÜP kehtestamiseks tuleb taotleda Vabariigi Valitsuse nõusolekut.</p>	
	<p>10. Lähteseisukohtade ptk 1.19 soovite Keskkonnaameti seisukohta võimalike uute kavandavate telkimis-/puhkealade kohta. Märkime, et Keskkonnaamet ei kavanda uusi puhkealasid. Kaitsealade kaitsekorralduskavades on näidatud võimalikud puhkekohad, mille asukohtade soovitamisega on arvestatud eelkõige kaitstavaid loodusväärtusi, kuid lähtutud võimalikest avalikustamisest läbiarutatud vajadustest. Kaitstavate loodusobjektide puhul tuleb arvestada eelkõige kaitse-eeskirjas (kaitse-eesmärk, looduskasutustingimused, võimalused) ja looduskaitseaduse sätetest. Puhkealade ja selleks vajaliku taristu arendamist riigi metsamaadel, mis kohati kuuluvad ka kaitstavate loodusobjektide koosseisu, rakendab ja kavandab ka RMK</p> <p>11. LSK ptk 1.12 soovite Keskkonnaameti seisukohta, et kas soovitakse riikliku kaitse all olevaid objekte muuta kohaliku kaitse alusteks objektideks? Keskkonnaamet ootab pigem läbi üldplaneeringu kohaliku initsiatiivi esitamist. Selle alusel saab algatada menetluse riikliku kaitse alt välja arvamise kohta. Teadaolevalt on tuntud huvi koostatava üldplaneeringuga teha ettepanek Karksi pargi arvamiseks kohaliku kaitse alla. Juhul, kui (näitena) park on riiklikult kaitstav nii looduskaitse- kui ka muinsuskaitseobjektina ja muinsuskaitsealade piirangud tagavad pargi kaitse-eesmärgi saavutamise siis võib üldplaneeringuga teha põhjendatud ettepaneku park (näitena) riikliku looduskaitse alt välja arvata.</p> <p>Kallasrada, selle sulgemine ja ümbersuunamine, sellele juurdepääsu võimalused: ÜP ülesanne on kallasrajale avaliku juurdepääsu tingimuste määramine3 ning see on nimetatud ka LSK ptk 11 ja VTK ptk 2.2.3.11. Lisaks, keskkonnaseadustiku üldosa seaduse (edaspidi KeÜS) kohaselt otsustatakse ka kallasraja sulgemine4 ÜP-ga. Palume ÜP koostamisel teemaga arvestada</p> <p>I ja II kaitsekategooria liikide kujutamine ÜP-s: I ja II kaitsekategooria liigi isendi täpse elupaiga asukoha avalikustamine massiteabevahendites keelatud, sama põhimõtet Keskkonnaamet on rakendanud ka planeeringute puhul. Seega on kaks võimalust: 1. Koostada planeeringust kaks versiooni – avalik versioon ja ametkondlikuks kasutuseks mõeldud versioon (esimeses I ja II kaitsekategooria liikide leiukohti ja püsielupaiku (PEP) planeeringujoonistel ei kujutata, teisel kujutatakse); 2. Või kujutada planeeringu avalikus versioonis I, II ja III kaitsekategooria liike ja PEP-e „tsenseeritult“ – näiteks ühe tingimärgiga „kaitstava liigi leiukoht/püsielupaik“ eraldamata kaitsekategooriaid. Probleemiks on siin ringikujulised I kaitsekategooriasse kuuluvate liikide püsielupaigad, mille alusel on võimalik saada teavet liigi pesapuu paiknemise kohta ning seeläbi otseselt ohustada liigi elu (elutingimusi). Üldjuhul oleks eelistatud variant 2, kus näidatakse ÜP joonistel (sõltuvalt vajadusest ja planeeritavast alast kõiki (nt tiheasustusaladel) või siis maakasutuse planeerimisel olulist tähtsust omavaid (kusagil rohevõrgustikus paiknevate leiukohtade kujutamine võib osutuda pigem infomüraks) kaitsealuste liikide leiukohti/püsielupaiku (PEP) ühe tingimärgiga „kaitstava liigi leiukoht/püsielupaik“, kuid erandina ei kujutata I kaitsekategooria liigi ringikujulisi PEP-e. Antud märkus peab olema ka planeeringu tekstis ja/või legendis kajastatud. Juhul, kui ÜP-ga kavandatakse olulisi maakasutusmuutusi kaitstavate liikide leiukohtades, oleks soovitatav planeeringu piirangute joonistel (juhul, kui sellised vastava täpsusastmega vormistatakse, näiteks tiheasustusaladel) need alad ka vastavalt markeerida (nt alana, kus arendustegevustel arvestada liigikaitse tingimustega), teavitamaks, et antud aladel arendamisel on teatavad looduskaitse kitsendused, mille sisuline pool selgub siis alles arenduse detailsetes etappides.</p>	<p>Võetud teadmiseks.</p>
	<p>Maavarad: VTK peatükis 3.2.1 „Maastik, geoloogia (sh radoon) ja maavarad“ on nimetatud, et valla alal mattunud orgudes avaneb ka Narva lade (vt Maaameti avaliku teenuse 1:400 000 geoloogia rakendus). Ühelt poolt tuleks planeerimisel konfliktide ennetamiseks vältida asustuse ja muude maa kasutusviiside, mida võiks kaevandamine häirida, kavandamist kasutuses aga ka veel avamata maardlate vahetusse lähedusse ning samuti potentsiaalsete maardlate lähedusse (nt asi on uuringu faasis). Samas peaks planeeringu koostamisel aga arvestama kindlasti sellega, et maavara on vajalik kaevandada ja kuskil peab seda tegema, et tagada varustuskindlus. Tegemist on teemaga, mis on aina rohkem päevakohane. Igal juhul tuleb ÜP koostamisel lähtuda sellest, et maardlate ja potentsiaalsete maardlate tuleb arvestada, ei saa võtta seisukohta, et kaevandamine ei ole lubatud. Samuti mitte kanda planeeringusse kohustust, et maavara kaevandamise loa taotluse menetlemisel tuleb teha keskkonnamõju hindamine. Tuleb analüüsida, missugused on konfliktid aladel. LSK peatükk 1.14 ja KSH siduda ka strateegiadokumendiga „Maapõuepoliitika põhilised aastani 2050“. LSK ptk 1.14 soovite Keskkonnaameti seisukohta, kas Keskkonnaametil on kaevandamiseks või rekultiveerimiseks omapoolseid tingimusi, millega peaks arvestama. Arvestades, et kaevandamisloa andes määratakse loa ära kaevandatud maa korrastamise (planeeringus mitte kasutada sõna „rekultiveerimine“) suund igale mäeeraldisele individuaalselt. Eelkõige lähtutakse senisest maakasutusest ning edasisest visioonist. Turbatootmisalad korrastatakse enamasti soodeks, liiva- ja kruusakarjäärid metsa või rohumaadeks. Kaevandades allpool põhjaveetasel korrastatakse veekoguks. Enne kaevandamise lõppu antakse ettevõttele korrastamistingimused ja selle alusel tehakse korrastamisprojekt.</p>	<p>VTK-sse lisati viide Narva lademele. Ülejäänud märkus võeti teadmiseks.</p>
	<p>Metsandus: LSK ptk 1.22 märgitakse, et koostöös kogukonna ja RMK-ga määratakse kaitsefunktsiooniga metsa-aladele tingimused. Lähtuvalt metsaseaduse § 231 on võimalik planeeringuga piiranguid seada vaid kokkuleppel maaomanikuga uuendusraiel raieliigile ning lageraie lubamise korral ka lageraielangi suurusele ja raievanusele. Üldplaneeringus on võimalik käsitleda (piiritleda ja lisada määramise eesmärk, põhjendus) ka munitsipaalmaale ja riigimetsamaale jäävad vääriselupaikad. Näitena – Karksi valla munitsipaalmaale, Karksi maastikukaitsealale jääva vep piiritlemine maa kasutuse reguleerimise eesmärgil. Metsaseaduse § 23 sätestab, et avalik-õigusliku juriidilise isiku omandis olevas metsas korraldab vääriselupaiga kaitset maa omanik või tema volitatud esindaja, riigimetsas riigimetsa majandaja valdkonna eest vastutava ministri määrusega kehtestatud korras. Nimetatud määrusega võib vääriselupaigas piirata või keelata majandustegevust vääriselupaiga kaitse-eesmärgi alusel.</p>	<p>Võetud teadmiseks.</p>

Arvamused ja seisukohad Mulgi valla üldplaneeringu lähteseisukohtadele ja KSH väljatöötamise kavatsusele

		<p>Väisõhk ja müra: LSK ptk 1.21 kohaselt määratakse aladele mürakategooriad vastavalt maakasutuse juhtotstarbele. Kindlasti tuleks üldplaneeringu koostamisel arvesse võtta, et tööstuspiirkonnad tuleks planeerida tiheasustusest piisavalt eemale, sest ennekõike sellest tulenev lõhna- või mürahäiring tekitab hiljem probleeme, mida lahendada on väga raske. Näiteks puidu- ja mööblitööstus (müra, lõhn), ka värvimisega tegelevad remonditöökojad (kemikaalide lõhn), linnu- ja loomakasvatused (lõhn), igasuguste vedelproduktide (kütuste, kütusekomponentide) laadimine ning hoiustamine (lõhn, müra) aga ka tahkekütusel katlamajad (suits, lõhn, müra), karjäärid (tolm, müra) tekitavad probleeme, kui need on elanikele lähedal. Samas tuleks teha vahet saastavamal tööstusel/tootmisel/tegevusel (vt eelpool näiteid) ja vähemsaastavamal (nt erinev käsitöö, teatud väiksem toiduainetööstus), see ära defineerida ning kasutada vähemsaastavama tööstuse ala nn puhveralana. Pargid, terviserajad jms ei sobi kindlasti selleks puhveralaks. Olemasolevate farmide ja loastatud tööstuste saasteaineete hajumiskaarte on sisendiks võimalik saada keskkonnalubade taotlustest.</p>	
		<p>Jäätmed: ÜP üks ülesanne on kohaliku tähtsusega jäätmeäritluskohtade asukohta ja nendest tekkivate kitsenduste määramine. LSK ptk 1.2 kohaselt lisaks olemasolevatele jäätmete kogumispunktidele kavandatakse Abja-Paluoja jäätmejaama. Soovitame jäätmeäritluskohtade (näiteks jäätmejaamad, ümberlaadimisjaamad, kompostiväljakud jne) asukohtade aegsasti ette planeerida, et hilisemalt ei tekiks vastuolusid elamumaade paiknemisega (st ennetakse võimalikke häiringuid elanikele). ÜP koostamisel tuleb võtta arvesse riigi jäätmekavaga 2014-20208 seatud eesmärgid. Samuti ka tutvuda „Eesti Keskkonnastrateegia aastani 20309“ mille üheks eesmärgiks on, et aastal 2030 on tekkivate jäätmete ladestamine vähenenud 30% ning oluliselt on vähendatud tekkivate jäätmete ohtlikkust. Ladestamise vähendamisel üks olulisemaid samme on jäätmete liigiti kogumine nende tekkekohas.</p>	
		<p>Veekeskond: Lääne-Eesti vesikonna veemajanduskavas aastateks 2015-202110 ja selle meetmeprogrammis olevaid suuniseid ja piiranguid ning veemajanduskavaga seatud eesmärgid ja meetmeid tuleb arvestada ÜP koostamisel. Meetmeprogrammis (lisa 1) on esitatud vooluveekogumid, neile rakendatavad meetmed ja välja toodud ka meetme rakendaja. Osadel veekogumitel on märgitud meetme rakendajaks ka kohalik omavalitsus. Seega tuleb ÜP koostamise käigus üle vaadata valla territooriumile jäävad veekogumid ja meetmed selles osas, kui rakendajaks on märgitud omavalitsus. Tegevuskavas on nimetatud veekogumid, kus tuleb teatud tegevusi piirata (P), vältida (V) või piirata ja vältida (PV). Palume seda ÜP ja selle KSH koostamisel arvestada ning näha ette vajalikud meetmed. VTK ptk 3.2.2 „Pinnavesi (veekogud) nimetatakse valikuliselt suuremaid veekogusid. Asjakohane oleks nimetada kõik vallas olevad keskkonnaregistris olevad veekogud ja nendest tulenevad kitsendused, millega tuleb arvestada planeeringu koostamisel. Pinnavesi on kasutusel ka heitvee ja sademevee suublatena, mille seisundit tegevusega mõjutatakse. Veeseaduse § 99 lg 2 ja 3 kohaselt valdkonna eest vastutava ministri käskkirjaga kinnitatud reoveekogumisalade piirid kannab kohalik omavalitsus ÜP-le koos perspektiivis ühiskanalisisatsiooniga kaetava alaga, mis ei ole määratud reoveekogumisalaks. LSK ptk 1.3 sulgudes toodud märkus, et planeeringu koostamise käigus otsustatakse, et kas alad kehtestatakse või jäetakse arengukava ülesandeks ei ole asjakohane, kuna see on seadusega pandud ülesanne. Mulgi vallas on kinnitatud Õisu (keskkonnaregistri kood RKA0840490), Polli (RKA0840528), Mõisaküla (RKA0840524), Karksi-Nuia (RKA0840530), Karksi (RKA0840529), Kamara (RKA0840531), Halliste (RKA0840492), Abja-Paluoja (RKA0840532) reoveekogumisalad. Palume LSK ja VTK-d täiendada reoveekogumisalade ja perspektiivse ühiskanalisisatsiooni teemaga ja seda ÜP-s kajastada. Praktikaks on ilmnunud, et mitmete puurkaevude andmed (asukohad, maapinna kõrgus, sanitaarkaitseala suurus jne) on keskkonnaregistris valed (ajaloolistel põhjustel). Palume ÜP ja KSH koostamisel kontrollida valla puurkaevude asukohti ja andmeid ning vajadusel edastada õiged andmed Keskkonnaagentuurile, et keskkonnaregister korrastada ja kitsendused oleks planeeringus õigetes kohtades (LSK ptk 1.28).</p>	<p><i>KSH hindab mõju pinnaveele ja põhjaveele lähtuvalt ÜP täpsustamist. Üldplaneeringuga määratakse maakasutuse juhtfunktsioonid ja lähtuvalt ÜVK arendamise kavast kantakse ÜP kaardile reoveekogumisalad. ÜPga ei nähta ette paisude rajamist või lammutamist. Samuti ei saa üldplaneeringu täpsustamises reguleerida hajureostusega seonduvaid koormusi veekeskonnale. Seega saab pinnaveekogumite seisundit ÜP raames mõjutada ainult läbi reoveekäitluse ja sademevee käitluse tingimuste seadmise kompaktse hoonestusega aladel. Põhjaveekogumite koguselist seisundit saab samuti mõjutada läbi veevõtu. Seetõttu keskendub KSH hindamine nendele teemadele, mida üldplaneeringuga saab reguleerida. Veemajanduskava meetmete senist tõhusust KSH aruandes ei hinnata, kuivõrd enamik meetmeid ei ole üldplaneeringuga reguleeritavad. VTK peatükis 3.2.2 on esitatud näiteid suurematest veekogudest. VTK-sse lisati viide, et täpsem nimekirja registrisse kantud Mulgi valla territooriumile jäävatest veekogudest on leitav Keskkonnaregistris. Reoveekogumisalade loetelu lisati VTK peatükki 3.3.3. Puurkaevude asukohtade jm andmete täpsustamine ei ole ÜP ülesanne.</i></p>
		<p>Kliima ja üleujutused: Arengu suunamisel tuleks arvestada üleujutusega seonduvaid riske. Mulgi vallas küll ei ole suure üleujutusalaadega jõgesid ega ole riiklikult määratud piirkondi millele esineks üleujutusrisk. Siiski tuleks ÜP koostamisel arvestada kohaliku tähendusega üleujutusalaadega, mis on tingitud näiteks ühisvoolse kanalisatsiooni või lahkvoolse sademeveekanalisatsiooni vooluhulga vastuvõtvõime puudustest või elamupiirkondades lahendamata liigvee probleemidest. ÜP-s tuleb kaardistada kohaliku tähendusega üleujutusriskiga alad (paisjärvede avariid vmt), kuhu on vajalik kavandada vastavad lahendused. Täpsemad juhised ÜP koostamiseks on toodud kombineeritud sademevee strateegias. Tehnovõrkude ptk 1.3 viimases lauses on viide Järva vallale, mis ei ole asjakohane. Samuti on VTK ajakava punktis 9 viidatud Haljala Vallavolikogule, mis tuleks õigeks parandada.</p>	<p><i>Võetud teadmiseks.</i></p>
<p>7-1/4-36</p>	<p>Päästeamet</p>	<p>planeeringust ja muudest planeeringu juurde käivatest materjalidest peab selguma:</p> <ol style="list-style-type: none"> olemasolevad riskiallikad (kätised ja nende ohualad, üleujutusohhtlikud alad, ohtlikud teelõigud ning raudteed ja muud sõlmed, kiirgusohhtlikud objektid ja ohustatud alad) ja nende mõju hinnang olemasolevale ning sellega arvestamise põhjendus; planeeritavad riskiallikad ja nende mõju hinnang planeeritavale ning kaitsemeetmed, mida rakendatakse. Lisaks on võimalik üldplaneeringus paika panna täiendavad objektid, mille puhul on vajalik koostada detailplaneering: <ol style="list-style-type: none"> suurõnnetuse ohuga või ohtlikkus ettevõttes muudatuste tegemine, mis ei nõua detailplaneeringut; suurõnnetuse ohuga või ohtlikku ettevõtte või nende ohualasse planeerimine, kui tegemist ei ole tiheasustusaladega 	<p><i>Nimetatut käsitletakse mahus, mis on asjakohane Mulgi vallale ja mis mahus kehtestatakse planeeringuga tingimusi.</i></p>

		<p>Seda, kas valla territooriumil asub suurõnnetuse ohuga või ohtlike ettevõtete, saab vaadata Maa-ameti kaardilt aadressil: https://xgis.maaamet.ee/maps/XGis?app_id=MA11AH5 <https://xgis.maaamet.ee/maps/XGis?app_id=MA11AH5&user_id=at&LANG=1&WIDTH=1620&HEIGHT=943&zlevel=0,552500,6505000> &user_id=at&LANG=1&WIDTH=1620&HEIGHT=943&zlevel=0,552500,6505000</p> <p>Meile teadaolevalt ei asu Mulgi valla territooriumil ühtegi suurõnnetuse ohuga ega ohtlikku ettevõtet. Juhul, kui Mulgi valla territooriumil tulevikus asuvad suurõnnetuse ohuga või ohtlikud ettevõtted tuleb maakasutuse planeerimisel ja ehitise projekteerimisel lähtuda kemikaalseaduses § 32 nõuetest ning aluseks võtta metoodika „Kemikaalseaduse kohase planeeringute ja ehitusprojektide kooskõlastamise otsuse tegemine“. Metoodika on leitav Päästeameti kodulehelt: https://www.rescue.ee/et/ueldplaneeringute-kooskolastamine</p>	<p>Info võetakse teadmiseks. Eraldi analüüse üldplaneeringu raames nendele ettevõtetele koostada ei plaanita.</p>
		<p>Üldplaneeringus tuleks kajastada riiklike ja vabatahtlike päästekomandode asukohainfo koos ajatsoonidega ning info Mulgi vallas asuvatest tuletõrjehüdrantidest ja tuletõrjevõetukohtadest. Samuti kajastada info Abja-Paluoja linnas riikliku päästekomando asukoha kavandamisest uuele planeeritavale maaüksusele uue aadressiga. Päästeameti poolset vajalikku infot on võimalik saada Viljandimaa päästepiirkonna juhataja Jüri Soovikult</p>	<p>Tuletõrje hüdrant ja veevõtukoht ei ole detailplaneeringu kohustusega objekt - kui tegu pole ehituskeeluvööndisse rajatava veevõtukohtaga, siis saab seda ehitada nõ planeeringuväliselt. Üldplaneeringus võetakse eesmärgiks kehtestada uued veevõtukohtad ehituskeeluvööndites ja asukohtades kus nähakse ette suurem vajadus. Olemasolevaid veevõtukohtasid käsitletakse tugiinfona, neid ei kehtestata; edaspidi saab veevõtukohtasid projekteerida lähtuvalt vajadusetest. Päästekomando asukohta kohaliku üldplaneeringuga ei kehtestata, selle näitamist kaalutakse, sõltuvalt sellest, et kui</p>
<p>7-1/4-37</p>	<p>MTÜ külaselts RIMMO</p>	<p>1.1. * Soovime, et Rimmu piirkonna külateede hooldus kvaliteet paraneks. Täna enamik kruusateid vajavad parandamist ja tugevdamist. Valla teede hooldus (hõõveldamine) vähemalt kaks korda aastas, jälgides ilmastiku tingimusi. *Mustkatte paigaldamine riigiteedele Rimmust Abja-Paluoja (24167 Heimtali – Uue Kariste – Abja-Paluoja tee) ja Rimmust Nigulini (24171 Niguli – Sammaste tee) ning Rimmust Kaarlini (Rimmu – Kaarli tee) *Tolmutõrje teostamine piirkondades, kus elamud ja bussijaamad asuvad teede vahetus läheduses. *Ohtlikele teelõikudele paigaldada kiiruste aeglustamiseks tõkiseid. *Paigaldada turvalisuse eesmärgil kaamerad probleemsetesse kohtadesse (teede ristmiketele). *Pikendada Rimmu külas mustkattega teed vähemalt Okaruni kinnistuni. Täna jääb külas mõni majapidamine kruusakattega tee tolmu. *Samuti on soovitatav üldplaneeringus lisada kinnistutele Rimmu, Kaarlini ja Sammaste külas asuvate kinnistutele järgmine:</p> <p>1.3. * Tuletõrje veevõtukohta rajamine Rimmu-Veski kinnistule (veskijärve) kaldale. * Fiiberoptiline valguskaabli paigaldamine Uue-Karistest Rimmu külamaajani.</p> <p>1.7. Soovime Kõpu jõe tekitada ujumisala, et seda puhastada ja heakorrastada, nii et see oleks ujumiskõlblik. Need on kohad, kus meile teadaolevalt inimesed meelsasti ujumas käivad.</p> <p>1.10. Uus juurdepääse, mis tagaks piisava ligipääsetavuse kallasrajale võiks olla Õisu metskond 11 ja Rimmu-Veski kinnistutelt.</p> <p>1.15. Miljööväärtuslik ala - kohaliku puhkeala kujundamiseks taastame Rimmu külas Rimmu Veski kinnistul Veskijärve (paisjärve) ja Rimmu jalakäijate silla renoveerimine.</p> <p>1.16. Arheoloogiamälestised: 13211 Kivikalme Halliste vald Naistevalla küla; 13212 Kalmistu Halliste vald Rimmu küla; 13213 Kalmistu Halliste vald Rimmu küla; 13214 Kalmistu Halliste vald Sammaste küla; 13215 Kivikalme Halliste vald Sammaste küla</p> <p>1.19 *Puhke- ja virgestusalaks sobiks kinnistud Arakukooli ja Kilgi puhkeala koos ujumiskohaga. *Täiendavat RMK telkimis/puhkeala võiks olla Õisu metskond 11 maaüksuse jõekäärus. *Välispordirajatise/mänguväljaku rajamine Rimmu külakeskuses. *Kõpu jõe puhastamine ja muutmine läbitavaks nt. veematkade tegevusteks. *Kultuurilooliste paikade korrastamine ja viidastamine.</p>	<p>Esitatud soovid võetakse teadmiseks, kuid nende käsitus ei ole kohane üldplaneeringuga lahendada.</p> <p>Kaaluda edaspidi veevõtukohta käsitlemist. Fiiberoptilise kaabli käsitus ei ole kohane üldplaneeringuga lahendada.</p> <p>Kaalume edasisel planeeringu koostamisel nimetatud objektide lisamist.</p> <p>Üldplaneeringuga ei seata täiendavaid tingimusi riikliku kaitse all olevatele objektidele.</p> <p>Kaalume edasisel planeeringu koostamisel nimetatud objektide lisamist.</p>
<p>7-1/4-38</p>	<p>Pollu Mõis OÜ</p>	<p>1. Kaaluda liikluskorralduse põhimõtete määramisel kitsendusi (massile, mahule) looduskaitsealustes parkides või nende vahetuses läheduses olevatel teedel, kus see võib häirida pargielustikku (kakulised, käsitiivalised jt) või ohustada väärtuslikke pargipuid.</p> <p>2. Kaaluda perspektiivis Pollu bussipeatuse teisaldamist lähemale elumajadele ja korterelamutele, mis omakorda võimaldaks Pollu mõisa ringteel asuvat laiemat teelõiku kasutada parkimisalana Pollu mõisa pargi külastajatele, paigutades sinna infotahvlid jne.</p> <p>3. Kanda üldplaneeringule Pollu külas, Kutsiku oja ääres paiknev tuletõrje veevõtukoht, mis on oluline Pollu mõisa ja kõrvalhoonete tuletõrjevarustuse seisukohalt. Samuti tõstab see elanike teadlikkust ja aitab planeerida paremini päästetöid Pollu külas</p> <p>4. Tehnovõrkude käsitlemisel võiks täpsemalt määratleda põhimõtted või kohad, kus perspektiivis tuleks õhuliinid likvideerida ja viia maapinna alla, näiteks mälestiste läheduses ja olulistel vaatekoridoridel (pargivaated, väärtuslikud maastikud jne), et tagada mälestiste vaadeldavus ja kasvatada piirkonna turismipotentsiaali.</p> <p>5. Näha ette üldised põhimõtted päikesepaneelide (või ka teiste alternatiivsete energiaallikate) paigaldamiseks juhul, kui energiaallikate teema leiab käsitlemist üldplaneeringus.</p> <p>6. Mitte näha ette olulise negatiivse keskkonnamõjuga tootmist kohtades, kus paikneb läheduses looduskaitsealuseid objekte või muinsuskaitsealuseid mälestisi.</p> <p>7. Kaaluda muudatusettepaneku tegemist looduskaitsealuse Pollu mõisa pargi piiride korrigeerimiseks. Aluseks võib võtta näiteks Pollu mõisa pargi hoolduskavas käsitletud ala hooldusklasside I-IV ulatuses.</p>	<p>Üldplaneeringuga ei soovita käsitleda liikluskorraldust ja ühistranspordipetuste asukohtasid - neid muudetakse vastavalt vajadusele ja selleks ei pea tegema üldplaneeringut muutvat otsust detailplaneeringuga. Kõnealuse peatuse osas on seisukoht, et see jääb sinna, kus see praegu on.</p> <p>Arvestada.</p> <p>Kaaluda edasisel koostamisel. Praegune põhimõte on, et liinide rekonstrueerimiseks üldplaneering tingimusi ei määra.</p> <p>Arvestada.</p> <p>Arvestada mahus, et ei planeerita uusi tootmisalasid sellistesse kohtadesse. Olemasolevatele tõenäoliselt piiranguid ei seata.</p> <p>Teadmiseks võetud ja edasisel planeeringu koostamisel otsustatakse kas ja mis mahus käsitletakse välja toodut.</p>

Arvamused ja seisukohad Mulgi valla üldplaneeringu lähteseisukohtadele ja KSH väljatöötamise kavatsusele

		<p>8. Määratleda ja märkida plaanile väärtuslike maastike ja ajalooliste parkide olulised vaatekoridorid ning nende hooldamise põhimõtted, et vältida vaadete kinnikasvamist, sulgemist, täisehitamist jne.</p> <p>9. Maa põhiootstarbe määramisel jälgida, et Polli mõisale kuuluval Valitsejamaja kinnistul oleks võimalik perspektiivis ellu viia erinevaid tegevusi, sh ehitustegevusi koos infrastruktuuride rajamisega (näiteks maaküttetorustiku paigaldamine, päikesepaneelide paigaldamine jne), mis tulevikus võimaldaks mõisakompleksi majandamisel ja keskkonnanõuete karmistumisel kasutada alternatiivseid energiaallikaid. Samuti on kõnealusele kinnistule perspektiivis mõistlik rajada mõisa peahoone teenindamiseks vajalikud hooned (näiteks ratsahobuste talli endisele asukohale) ja rajatised ning taastada hävinud hoonete ajaloolised ehitusmahud. Hoonestuse kavandamist nimetatud kinnistule peab võimalikuks nii Muinsuskaitseamet kui Kultuuriministeerium. Hetkel on kinnistu 1 ha ulatuses kasutusel ka põllumajanduslikul otstarbel.</p> <p>10. Kaaluda president Toomas Hendrik Ilvese 17.09.2010.a Polli mõisa parki istutatud tamme kohaliku tähtsusega kaitse alla võtmist. Puu asub küll looduskaitsealuses pargis, kuid on istutatud presidendi poolt tema ametiajal ning selle sündmuse väärtustamine ja üldplaneeringus kajastamine on oluline nii pargi väärtuste esiletoomise kui kohaliku kogukonna teadlikkuse kasvatamise seisukohalt. Samuti võiks kaaluda ka teiste presidendiga seotud objektide äramärkimist või kaitse alla võtmist Mulgi valla territooriumil.</p> <p>11. Võimalusel määratleda põhimõtted ja tegevused maaparandussüsteemide korrastamiseks ning vee ärajuhtimiseks teedelt ja tänavatelt. Polli mõisa park ja Valitsejamaja kinnistu kannatavad kevadise liigvee all, kuna puudub sadevee kogumissüsteem või ärajuhtimine pargiga külgnevalt autoteelt ning ajaloolised kraavid pargis ei suuda ringteelt parki valguvat sade- või lumesulamisvett vastu võtta ega ära juhtida.</p> <p>12. Müra normtasemetega kategooriate määramisel palume arvestada looduskaitsealuste parkide ja kaitsealuste liikide / pargielustiku vajadustega. Näha ette meetmed tööstusliku müra allikate (sh kütte- ja jahutusseadmed) poolt tekitatava mürareostuse vähendamiseks (müraatõkete paigaldamise kohustus, müra suunamine looduskaitsealustest objektidest eemale jne).</p>	
7-1/4-39	Põllumajandusamet	<p>Üldplaneeringu ja keskkonnamõju strateegilise hindamise koostamisel tuleb kajastada järgmisi maaparandusseadusest tulenevaid nõudeid:</p> <p>1. Muu ehitise ehitamine ja maaparandussüsteemi või selle eesvoolu kaitseõigu veetaseme reguleerimine Vastavalt MaaParS § 50 lg 1 võib maaparandussüsteemi eesvoolu kaitseõigu veetaseme reguleerida ja maaparandussüsteemi maa-alale ehitada muud ehitist, mis ei ole maaparandussüsteem, vaid PMA loal. Eesvoolu kaitseõik on kuivendussüsteemi suubla osa, mille veetaseme reguleerimine mõjutab maaparandussüsteemi nõuetekohast toimimist.</p> <p>2. Lisavee juhtimine maaparandussüsteemi Vastavalt MaaParS § 53 lg 1 võib väljastpoolt maaparandussüsteemi koondatud vett juhtida maaparandussüsteemi vaid PMA loal. MaaParS § 47 lg 4 ja 5 võib kuivendusvõrgu maa-alusesse torustikku juhtida heit-, sade- või muud vett ning dreanaži maa-alale immutada heitvett vaid PMA loal. Lisavee juhtimisega maaparandussüsteemi kaasneb kohustus osaleda maaparandussüsteemi hoiukulude katmisel, kui selle maaparandussüsteemi ühishoiuks on moodustatud ühistu.</p> <p>3. Maakasutus Maakasutuses on oluline et maaparandussüsteemi maa-alale ei oleks määratud muud juhtfunktsiooni kui põllumajandusmaa (põllukuivendus) või metsamaa (metsakuivendus). Vastavalt MaaParS § 51 lg 1 võib kinnisasja sihtotstarvet muuta vaid PMA kooskõlastuse alusel. Kinnisasja sihtotstarbe muutumisel võib olla vajalik maatulundusmaale jääva reguleeriva võrgu rekonstrueerimine iseseisvalt toimivaks. Kui maaparandussüsteemi iseseisvalt toimivaks ei rekonstrueerita, siis jääb muudetud sihtotstarbega kinnisasjale maaparandushoiu kohustus (MaaParS § 51 lg 5 p 1 ja 2, lg 6).</p> <p>4. Kinnisasjal maakorraldustoimingute tegemine Vastavalt MaaParS § 51 lg 1 võib kinnisasjal maakorraldustoimingut teha vaid PMA kooskõlastuse alusel.</p> <p>5. Kinnisasja kasutusotstarbe muutmine Vastavalt MaaParS § 51 lg 2 võib kinnisasja kasutusotstarvet muuta vaid PMA loal. Kinnisasja kasutusotstarbe muutmine on haritava maa või rohumaa muutmine metsamaaks, metsamaa muutmine haritavaks maaks või looduslikuks rohumaa või siis haritavale maale või looduslikule rohumaa puittaimedega istanduse rajamine.</p> <p>6. Poldri kasutamise režiimi muutmine Vastavalt § 47 lg 8 võib poldri kasutamise režiimi muuta vaid PMA loal.</p> <p>7. Lõhkamis-, puurimis-, kaeve ja muu selline töö pinnases Vastavalt MaaParS § 48 lg 8 võib kollektoreesvoolu kaitsevööndis teha lõhkamis-, puurimis-, kaeve- või muud sellist tööd pinnases vaid PMA loal.</p> <p>8. Tegevused maaparandussüsteemi eesvoolu kaitsevööndis Maaparandusseadusega on kehtestatud maaparandussüsteemi eesvoolu kaitsevöönd (MaaParS § 48), kus tuleb hoiduda tegevustest, mis võivad kahjustada eesvoolu ja sellele paiknevat rajatist, takistada eesvoolu nõuetekohast toimimist või maaparandushoiutöö tegemist. Sealhulgas ei tohi rajada kõrghaljastust, püsivat piirdeaeda, tõkestada juurdepääsu eesvoolule või selle rajatisele. Maaparandussüsteemi eesvoolu kaitsevööndi ulatus on 7 -15 m sõltuvalt sellest, kas eesvool on avatud eesvool või kollektoreesvool, kas avatud eesvool asub tiheasustusalal ja eesvoolu valgala pindalast. Eesvoolu kaitsevööndi ulatus ja kaitsevööndis tegutsemise kord on kehtestatud maaparandusseaduse § 48 lg 11 alusel määrusega nr 64 „Eesvoolu kaitsevööndi ulatus ja kaitsevööndis tegutsemise kord”. Avatud eesvoolu kaitsevööndis ei tohi harida maad lähemal kui üks meeter eesvoolu pervest. PMA loata ei tohi eesvoolu kaitsevööndis rajada muud ehitist ega istandust. Kollektoreesvoolu kaitsevööndis ei tohi maakasutus kahjustada kollektorit ega muud dreanaži ega tohi teha lõhkamis-, puurimis-, kaeve- ega muud sellist tööd pinnases. Muu ehitise ja kollektoreesvoolu kaitsevööndi kattumise korral ei tohi kollektoreesvoolu kaitsevööndis teha muu ehitise</p>	<p><i>Esitatu on võetud teadmiseks. Üldplaneeringu koostamisel rakendatakse põhimõtet, et seadusekohaseid kehtivaid tingimusi ei dubleerita planeeringu tekstis ega joonisel.</i></p>
7-1/4-40	Politsei- ja Piirivalveamet	<p>kontaktisikuteks piirkonnavanem Meelis Lill ja piirkonnapolitseinik Taivo Västriik. Koostöös vallaga soovime edasi anda kogemusi, mis puudutavad turvatunde tõstmist ning kuritegude vähendamist läbi linnaplaneerimise (CCI projekt).</p>	<p><i>Võetud teadmiseks.</i></p>
7-1/4-41	Uue-Kariste Rahvamaja	<p>Teede olukord: Uue-Kariste-Napsi tee olukord väga halb, kruusa tee-vajalik must kate. Uue-Kariste-Vana-Kariste tee olukord tihti halb kruusatee, auklik. Kas jääb kruusateeks? Abja-Heimtali-Viljandi tee osaliselt kruusatee, osaliselt must kate. Vajalik kogu ulatuses mustkatte alla. Niguli-Sammaste tee. Kruusatee, kohati kehvast seisusest.</p> <p>Jäätmemajandus: Uue-Kariste külakeskuses on praegu konteinerid papi ja klaasi jaoks. Vajalik paigaldada täiendavad konteinerid vastavalt jäätme kavale, et oleks võimalik liigiti koguda.</p>	<p><i>Esitatud soovid võetakse teadmiseks, kuid nende käsitus ei ole kohane üldplaneeringuga lahendada. Teedele kõvakatte panemiseks või jäätmekonteinerite paigaldamise otsus ei pea tulema üldplaneeringust. Veevõtukohad kavandatakse üldplaneeringuga ehituskeeluvööndisse, muus mahus on</i></p>

Arvamused ja seisukohad Mulgi valla üldplaneeringu lähteseisukohtadele ja KSH väljatöötamise kavatsusele

		<p>Tehnovõrgud: Uue-Kariste külas on korterelamu(12 korterit), Rahvamaja, muuseumihoone, kolme eramaja tarvis veevõrk-pumbajaam ja veetorustik. Mõlemad vajavad kaasajastamiskorrastamist. Kanalisatsioon vajab samuti korrastamist. Puudub tuletõrje veevõtukoht. Järvest kustutusvee võtmine on raskendatud(kaldad pehmed-kõrged) Külakeskuse tänavavalgustus vajab kaasajastamist ja täiustamist.</p> <p>Asustuse arengut suunavad tingimused: Uue-Kariste kandi külad on hajaasustusega. Tiheasustuses küla keskel 12 korteriga elamu, rahvamaja, muuseumihoone, kauplushoone(erastatud), Tühjalt seisavad nn.tallihoone(omanik Viljandis), magasiit(omanik Tallinnas), palkidest ait(omanik olemas, aga kes-ei tea) Järve teisel kaldal Uue-Kariste mõisa hooned ja mõned tootmishooned. Mõisa on omanik ja on alustanud taastamisega.</p> <p>Supelrannad: Uue-Kariste järve ääres asub nn.lõkkeplats koos kiigega, paigaldatud sild ujumiskohta. Vajalik oleks stend juhenditega, päästerõngast. Kohta tuleks vee täiendada. Kasutatakse ka Rimmu supluskohta.</p> <p>Rohevõrgustik: Uue-Kariste kandi rahvale on oluline Tilla, Mulgi, Niguli, Uue-Kariste külates paiknevate riigimetsade olukord: majandamine, areng, haldamine, kaitsmine, tulevikuplaanid.</p> <p>Kallasrajad, avalik juurdepääs: Voolab Pale jõgi, asub Uue-Kariste paisjärv, lisaks veel mitmed ojad. Järve kaldad kuuluvad suures osas eraomanikele. Lõkkeplatsilt on võimalik pääseda järve äärde. Mõisa endise meierei juurest üle järve Uue-Kariste küla teise piirkonda on võimalik minna ainult madala veetaseme ajal läbi vee. Silda on hädasti vaja et tulla bussile lühemat teed, rahvamaja, kauplusaule (0,5 km), mööda maanteed on 3,5km. Kokkuleppel mõisa omanikuga oleks võimalik leida lahendus ja ehitada nõuetekohane sild. Kui arengukavas planeeritud järve ülespaisutamine toimub, siis purdega ülekäiku ei lahenda. Veel käivad kalamehed järve ääres. Kiigemägi vajab korrastamist-säilitamist. Seal on eramaad ning pole mingit juurdepääsuteed-rada</p> <p>Loodusobjektide kaitse: Kaitset KOV-i tasandil vajavad Uue-Kariste park, Uue-Kariste Napsi tee ääres paiknev põlispuude allee 2km ja säilinud kiviaedade osa. Kaitsmist vajavad veel mitmed objektid: Kirikumägi, Lõvi telliskivi põletuskoht. Ajaloolised kultuurimälestised vajavad tähistamist, juurdepääsuviitaid.</p> <p>Maardlad, kaevandamine: Leinusoo turbamaardla mõjutab Pale jõge ja selle ümbrust. Millised on edasised plaanid maardlaga? Napsi turbarabal on kaudsed mõjud, samuti Kuresool.</p> <p>Puhke- ja virgestusalad: Uue-Kariste külakeskuses on puhkealadeks paisjärve ümbrus, rahvamaja ümbrus-park, mänguväljak (vajab kaasajastamist), lõkkekoht, võrkpalliplats Järveäärsel platsil on võimalik korraldada jaaniõhtut, muid kogunemisi. Kaaluda võiks telkimisvõimalust ja piknikukohta.</p> <p>Veel:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Üürikorterid tiheasustuses vajalikele töötajatele • Maade reserveerimine-ka vanad talukohad noortele peredele ehituskruunkideks (Uue-Kariste) • On koostamisel Halliste-Sammaste-Saksaküla-Uue-Kariste-Vana-Kariste-Abja turismimarsruut • Mulgi külas on TELIA mobiilimast. Kui kaob elekter, siis 30 min jooksul kaob ka side ja internetiühendus. • Kaarli teeristis lagunenud tühjad korterelamud. Kohati üle valla lagunenud ja mittevajalikud tootmishooned. Mis saab edasi- lammutamine, müük, taastamine muuks otstarbeks? • Uue-Kariste kandi kiire interneti saatus(rahvamajas ootab üks „kast“ seinal 3 aastat rakendust). • Ühistranspordile korraldus. Võib rakendada vallasisene transport ka Uue-Kariste kaudu. 	<p>tehnovõrkude, sh veevõtukohtade rajamine võimalik ilma üldplaneeringu määramiseta.</p> <p>Esitatu on võetud teadmiseks ja edasisel koostamisel võimalusel arvestatakse mahus, mis on üldplaneeringu ülesanne.</p> <p>Kohalikul omavalitsusel ei ole võimalik seada maardlale täiendavaid kitsendusi.</p> <p>Esitatu on võetud teadmiseks ja edasisel koostamisel võimalusel arvestatakse mahus, mis on üldplaneeringu ülesanne.</p>
7-1/4-42	Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium	<p>MKM on arvamusel, et üldplaneeringu koostamisel võiks võimaluse korral võtta enam arvesse ettevõtluse arendamiseks sobilike alade leidmist valla linnalistes asulates või nende läheduses. Lisaks võiks võimaluse korral võtta enam arvesse energiatootmise jaoks sobilike alade leidmist. Päikeseenergia arendamiseks sobilike alade määramisel võiks aluseks võtta endised tööstusalad ja väheväärtuslikud ning söötis olevad põllumaad. On võimalik, et Mulgi valla territooriumil on teatud tingimustel ka tuuleenergia arendamiseks sobilikke alasid, mille planeerimisel on oluline silmas pidada kehtivaid piiranguid. MKMi energeetikaosakond on vajaduse korral valmis täpsustama asjakohaseid piiranguid taastuvenergia arendamiseks sobilike alade leidmisel</p>	Võetud teadmiseks.
7-1/4-43	Maanteeamet	<p>Võttes aluseks planeerimiseaduse (PlanS), ehitusseadustiku (EhS) ja Maanteeameti põhimääruse (PM), esitab Maanteeamet Mulgi valla üldplaneeringu (edaspidi planeering) lähteseisukohtadele ettepanekud ning hinnangu KSH väljatöötamise kavatsuse asjakohasuse ja piisavuse kohta. Palume kohalikul omavalitsusel suunistega arvestada, kaaluda neid kohakeskselt, kajastada allpool viidatud vastavalt üldplaneeringu täpsusastmele ja teha üldplaneeringu koostamise protsessis sisulist koostööd Maanteeametiga.</p> <p>1. Teedevõrgustiku, sealhulgas riigiteede ja kohalike teede üldise asukoha määramine: 1.1. Siduda planeeringusse maakonnaplaneeringuga kavandatud teedevõrgustik - so riigiteede perspektiivsed trassid sh ristumiskohad, kogujateed jms. 1.2. Analüüsida kohaliku teedevõrgustiku piisavust juurdepääsude tagamisel ning määrata perspektiivsete kohalike teede (sealhulgas jalgratta- ja jalgteede) üldised asukohad. Üldplaneeringu üks ülesanne on transpordivõrgustiku ja muu infrastruktuuri, sealhulgas kohalike teede, raudteede, sadamate ning väikesadamate üldise asukoha ja nendest tekkivate kitsenduste määramine. Riigiteede kolm põhiliiki on põhi-, tugi- ja kõrvalmaantee milledel on igaühel oma funktsioon ja need funktsioonid on leitavad siit: majandus- ja taristuministri 25.06.2015 määrus nr 72 „Riigiteede liigid ja riigiteede nimekiri“. Igal riigiteel on lisaks liigile olemas tee klass, mis on liikluskäitluse alusel määratav maantee tehnilist taset iseloomustav tunnus. Tee klassid on toodud majandus- ja taristuministri 05.08.2015 määruses nr 106 „Tee projekteerimise normid“ lisa „Maantee projekteerimismid“ (edaspidi Normid). Normidest nähtub et nõuded kohaliku teedevõrgu ühendamiseks riigiteedega on klasside kaupa erinevad. Näiteks esimese klassi teel võib olla ainult üks parempöördega ristumiskoht kahe eritasandilise ristmiku vahel, kuid kuuenda klassi teel võib neid olla vastavalt vajadusele. Meile teadaolevalt võib tulevikus muutuda Normides klassipõhine käsitlus, mistõttu me ei pea täna otstarbekaks klassipõhist käsitlust üldplaneeringusse sisse viia. 1.3. Määrata olemasolevate ja kavandatud teede funktsioonid: näiteks kohalik tee, avaliku kasutusega eratee. Riigiteedeks määramine ja riigiteede kohalikeks teedeks määramine toimub koostöös Maanteeametiga.</p>	Esitatu on võetud teadmiseks ja edasisel koostamisel võimalusel arvestatakse mahus, mis on asjakohane üldplaneeringu koostamisel.

		<p>2. Riigiteest tekkivate kitsenduste määramine, sealhulgas tänava kaitsevööndi laiendamine, riigitee kaitsevööndi vähendamine:</p> <p>2.1. Riigitee kaitsevööndi laiuse käsitlemisel lähtuda Ehs § 71 lõikest 2 ja tänava puhul sama paragrahvi lõikest 3.</p> <p>2.2. Halliste ja Öisu alevikku, Abja-Paluoja, Karksi Nuia ja Mõisaküla linna läivad riigiteed on Ehs § 92 lg 3 mõistes tänavad.</p> <p>Oleme hinnanud eelpool loetletud asulaid läbivate riigiteede kaitsevööndite ulatust Ehs § 71 lg 3 alusel. Välja kujunemata hoonestusjoone ja linliku keskkonna puudumise tõttu ning põhimaantee funktsioonist lähtuvalt teeme ettepaneku määrata järgmised kaitsevööndi laiused äärmise sõiduraja välimisest servast:</p> <p>2.2.1. Halliste alevik riigitee nr 24172 Sultsi–Abja-Paluoja, km 13,39–13,79 , määrata kaitsevööndi laiuseks 30 m alates Kase tänavast kuni asula piirini;</p> <p>2.2.2. Halliste alevik riigitee nr 24224 Halliste–Rakitsa, km 0,00–0,44, määrata paremal teeküljel kaitsevööndi laiuseks 30 m alates riigiteede 24172 ja 24224 ristmikust kuni asula piirini.</p> <p>2.3. Juhul kui olemasolev hoonestusjoon jätkub väljaspool linna / alevit / alevikku, kaalub Maanteeamet kohaliku omavalitsuse põhjenduste alusel Ehs § 71 lõikest 2 tuleneva kaitsevööndi laiuse vähendamist.</p>	
		<p>3. Planeeringuala üldiste kasutus- ja ehitustingimuste määramine:</p> <p>3.1. Määrata tingimus, et riigitee kaitsevööndisse üldjuhul hooneid ei kavandata. Juhul, kui hoonete kavandamine on põhjendatud väljakujunenud hoonestusjoonega, määrata tingimus, et arendaja peab arvestama liiklusest tulenevate häiringute (müra, saaste, vibratsioon) kahjuliku mõjuga. Normidele vastavuse tagamine, leevendavate meetmete kasutusele võtmine ja finantseerimine on arendaja kohustus.</p> <p>3.2. Soovitame müratundlikke alasid/objekte riigiteede mõjupiirkonda mitte planeerida.</p> <p>3.3. Juurdepääsu tagamiseks riigiteele, määrata tingimus mitut kinnistut teenindava eratee avalikult kasutatavaks määramiseks, vajadusel transpordimaa kavandamiseks ja vastavalt Ehs-le teeregistrisse kandmiseks.</p> <p>3.4. Juurdepääsu tagamiseks riigiteele määrata tingimus, et kinnistute maakorralduslikul jagamisel tuleb juurdepääs tagada seni kinnistut teenindanud juurdepääsu kaudu ühiselt ning uut moodustatavatel katastriüksustel puudub õigus igapähe eraldi juurdepääsu saamiseks riigiteelt.</p> <p>3.5. Määrata tingimus, et riigiteega külgneva ehitustegevuse kavandamisel detailplaneeringu koostamise kohustuseta alal, tuleb reeglina kasutada juurdepääsuks kohalikke teid ja olemasolevaid ristumisi riigiteega.</p> <p>3.6. Terviklike ruumilahenduste saavutamiseks riigiteedelt juurdepääsude kavandamisel selgitada välja avalik huvi, määrata kohustus detailplaneeringu koostamiseks juhul kui arendusalale puudub olemasolev juurdepääs ja / või on vajalik juurdepääsude tagamine / säilitamine avalikult kasutatavalt teelt ala lähinaabritele.</p> <p>3.7. Jalgratta- ja jalgteed tuleb üldjuhul kavandada väljapoole riigitee transpordimaa. Juhul kui üldplaneering ei täpsusta ruumivõimalusi kergliiklustee rajamiseks eramaadel, määrata tingimus, et projekteerimistingimused kergliiklustee rajamiseks antakse läbi avatud menetluse.</p> <p>3.8. Määrata tingimus, et põhjendatud juhul tuleb suurendada kaevandatavatele aladele juurdepääsuteede, kaasa arvatud riigiteede, kandevõimet või viia neid muul moel liikluskoormusega vastavusse.</p> <p>3.9. Määrata rajatise asukoha kooskõlastamise vajadus riigitee omanikuga juhul, kui rajatise kõrgus (tuulikute puhul lisada labade pikkus) on suurem kui kaugus äärmise sõiduraja välimisest servast.</p> <p>3.10. Üldplaneeringus käsitleda riigiteede tehnoloogilist vööndit, sh seatud tingimused. Tehnoloogilise vööndi laius mõlemal pool äärmise sõiduraja välimisest servast on 20 m. Kuni 10 m laiuse kaitsevööndi puhul loetakse tehnoloogilise vööndi laiuseks kuni 10 m.</p> <p>3.11. Uute arendus- ja elamualade kavandamisel analüüsida olemasoleva teedevõrgu võimekust ja vastavust. Tingimuste määramisel lähtuda asjaolust, et Maanteeamet ei võta arendustegevuse vajadustest tingitud uute teelõikude rajamise ja riigiteede ümberehitamise kohustust. Tingimuste määramisel tagada ühistranspordiga ligipääsetavus.</p> <p>3.12. Tingimuste määramisel lähtuda asjaolust, et riigitee kui rajatise püsivuse ja toimimise tagamiseks üldjuhul ei juhita arendusalade sademevett riigitee kraavidesse.</p> <p>3.13. Tehnovõrkude kavandamisel riigitee transpordimaaale tuleb vältida kuna transpordimaa on vajalik eelkõige tee ja selle koosseisu kuuluvate rajatiste paigutamiseks.</p> <p>3.14. Planeeringut koostades tuleb soodustada ühissõidukite eeliskasutamist, vähendades sellega transpordi negatiivset mõju keskkonnale ja sellest põhjustatud tervisekahjustusi ning aidates kaasa liiklusõnnetuste ja liiklusummikute ärahoidmisele;</p>	
		<p>4. Liikluskorralduse üldiste põhimõtete määramine:</p> <p>4.1. Lähtuda riigitee funktsioonist teenindada eelkõige läbivat liiklust ja arvestada et, kohalikku liiklust teenindab eelkõige kohalik tee. Planeeringulahendusega vältida kohaliku liikluse suunamist transiitliiklusega teele.</p> <p>4.2. Arendusalade juurdepääsud lahendada läbi kogujateede, mis on ühendatud riigiteega ühise ristumiskoha kaudu. Määrata perspektiivse ja olemasoleva suletava juurdepääsu asukoht avalikult kasutatavale teele.</p> <p>4.3. Pendelliikluse vältimiseks on soovitatav kavandada piirkonna liiklussagedust suurendavad arendused keskustesse.</p> <p>4.4. Vältida planeeringulahendust, mis tingib vajaduse hajaasustusega piirkonnas riigitee pidevaks ületamiseks.</p> <p>4.5. Liiklejate ohutuse tagamiseks ja riigitee korrakohaseks kasutamiseks ei ole parkimine riigiteel lubatud. Arendusalade, sh avaliku kasutusega alade, planeerimisel (puhkealad, supluskohtad jm) kavandada lahendus, kus parkimine toimub väljaspool riigiteed ja alaga samal teepool.</p>	
<p>7-1/4-44</p>	<p>Siseministeerium</p>	<p>Siseministeeriumil puudub täna vajadus Mulgi valla üldplaneeringus täiendavate riigikaitseobjektide otstarbega maa-alade ja riigikaitseobjektidest tulenevate piirangute määramiseks. Kooskõlastame Mulgi valla üldplaneeringu lähteseisukohad ja keskkonnamõju strateegilise hindamise aruande eelnõu vaikimisi ilma täiendavate märkusteta. Samas palume informeerida ministeeriumit tulevikus juhul, kui planeeringuga kaasneb olulisi asustuse muutusi, valla territooriumile planeeritakse ehitada või rajada kõrgemaid ehitisi (hooned, tuulepark vms) või kehtestatakse droonide lennupiirangu ala, et saaksime analüüsida, kuidas nimetatud muutused, arendused ja võimalik lennupiirangu alad võivad mõjutada ministeeriumi valitsemisala asutuste ülesannete täitmist, sideteenuste levi ning võimalike riigikaitseobjektidest tulenevaid vajadusi ja piiranguid.</p>	<p>Võetud teadmiseks.</p>

7-1/4-45	Rahandusministeerium	<p>1. Ettepanekud Mulgi valla üldplaneeringu lähteseisukohtade ja KSH väljatöötamise kavatsuse täiendamiseks</p> <p>1.1. Juhime tähelepanu, et Viljandimaa maakonnaplaneeringus on Abja-Paluoja linn ja Karksi-Nuia linn määratud kaksikeskuseks, seetõttu tuleb tähelepanu pöörata kaksikeskuste sidusust tõhustavate taristu-, transpordiühenduste- ja muude asjakohaste ühenduste kavandamisele.</p> <p>1.2. Teeme ettepaneku lisaks tuuleenergeetikale käsitleda üldplaneeringus taastuenergeetikat laiemalt, sh päikeseenergeetikaga seonduvat ja seada vastavad kasutustingimused. Juhime tähelepanu Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi soovitusel kaaluda üldplaneeringu koostamisel võimalusi energia tootmiseks vajalike alade kavandamiseks ja teha sellekohast koostööd. Vastavad soovitud ja põhimõtted on Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium edastanud kohalikele omavalitsustele kirjadega 07.01.2020 nr 17-7/2019/112 ja 13.03.2019 nr 17-7/2019/2142. Mõlemad kirjad on leitavad veebilehe planeerimine.ee alamlehelt „Üldplaneeringute koostamine 2019-2020“ üldplaneeringu menetluse teema alt, kuhu on koondatud valitsusasutuste seisukohad üldplaneeringu ja mõjude hindamise koostamiseks.</p> <p>1.3. Maanteede käsitlemisel arvestada maakonnaplaneeringust tulenevat põhimõtet, et mustkatted tuleks eelkõige rajada teedele, kus liigub ühistransport.</p> <p>1.4. Seoses kahanemisega kohanemise temaatikaga juhime tähelepanu vajadusele kaaluda võimalusi elamute renoveerimise ja elamumajanduse suunamiseks läbi üldplaneeringu. Näiteks, millistes piirkondades korruselamute rekonstrueerimine toetab valla ruumilise arengu perspektiivseid suundi.</p> <p>1.5. Juhime tähelepanu, et üldplaneeringu kui kohaliku omavalitsuse ruumilise arengu kõige olulisema alusdokumendi koostamisel on asjakohane käsitleda kõiki kaasava elukeskkonna kavandamise vajadust ehk ligipääsetavust. Seda nii tasakaalustatud tervikliku elukeskkonna planeerimise kui ka elukondliku kinnisvara ehitamise ja kohandamise seisukohast. Ligipääsetavuse nõuded on kehtestatud ehitusseadustiku alusel antud ettevõtlus- ja infotehnoloogiaministri määrusega nr 28 „Puudega inimeste erivajadustest tulenevad nõuded ehitisele“ (vastu võetud 29.05.2018). Täiendav teave on leitav veebilehelt planeerimine.ee, sh juhend „Kõiki kaasava elukeskkonna kavandamine ja loomine“.</p> <p>1.6. Juhime tähelepanu, et vastavalt PlanS § 4 lõike 2 punktile 5 on planeerimisalase tegevuse korraldaja ülesanne planeeringu elluviimisega kaasnevate asjakohaste majanduslike, kultuuriliste, sotsiaalsete ja looduskeskkonnale avalduvate mõjude hindamine. KSH ekspertgrupi iseloomustusest ei selgu ekspertide sotsiaalsete ja majanduslike mõjude hindamise spetsiifiline pädevus, mistõttu soovime kaasata mõjude hindamise meeskonda täiendavat pädevust. Arvestades Mulgi valla missiooni - tagada vallaelanikele kvaliteetne elukeskkond - on sotsiaalsete ja majanduslike mõjude hindamisel vajalik pöörata tähelepanu avaliku ruumi lahenduste turvalisusele, elamumajandusele (sh kinnisvara kohandamine) ja ligipääsetavusele.</p> <p>1.7. PlanS § 74 lõike 5 kohaselt on üldplaneering kohaliku omavalitsuse eriplaneeringu ja detailplaneeringu koostamise ja detailplaneeringu koostamise kohustuse puudumisel projekteerimistingimuste andmise alus. Palume pöörata tähelepanu projekteerimistingimuste andmise aluste määramisele detailplaneeringu koostamise kohustuse puudumisel, sh ehitusmaht, hoonestuse kõrguspiirang ja haljastusnõuded.</p> <p>1.8. Üldplaneeringu eesmärk on kogu valla territooriumi või selle osa ruumilise arengu põhimõtete ja suundumuste määratlemine. Palume elamumaa ja teiste juhtotstarvetega maa-alade kohta seletuskirjas selgelt kirjeldada lubatud sihtotstarvete rakendamise põhimõtteid, et tagada omavalitsuse üldplaneeringu kui juhtimisinstrumenti ühetaoline rakendamine.</p> <p>1.9. PlanS § 142 lõike 1 kohaselt võib detailplaneering põhjendatud vajaduse korral sisaldada kehtestatud üldplaneeringu põhilahenduste muutmise ettepanekut. Kehtestatud üldplaneeringu põhilahenduse muutmiseks loetakse muuhulgas üldplaneeringuga määratud maakasutuse juhtotstarbe ulatuslikku muutmist. Palume üldplaneeringu seletuskirjas kirjeldada põhimõtteid, mille alusel otsustatakse, kas detailplaneeringu algatamise taotluses soovitud juhtotstarbe muudatused on ulatuslikud või mitte.</p> <p>1.10. Juhime tähelepanu 1. septembrist 2020 jõustuvale metsaseaduse § 42 lg 3, mille kohaselt „planeeringuga linna kui asustusüksuse rohealaks määratud alal kasvavat metsa ei tohi</p> <p>2. Palume arvestada</p> <p>2.1. Mulgi valla üldplaneeringu koostamise aluseks olev Viljandimaa maakonnaplaneering, teemaplaneeringud ja olemasolevad maakondlikud uuringud on leitavad aadressilt https://maakonnaplaneering.ee/maakonna-planeeringud.</p> <p>2.2. Planeerimisseaduse § 11 sätestab teabe piisavuse põhimõtte, mille kohaselt planeerimisalase tegevuse korraldaja peab planeerimisel arvesse võtma asjakohaseid ruumilist arengut mõjutavaid strateegiaid, riskianalüüse, kehtivaid planeeringuid, arengukavasid ning teisi ruumilist arengut mõjutavaid dokumente ja muud asjakohast teavet. Põhjalikumalt on planeerimisseaduse peatükis 2 sätestatud olulistest põhimõtete rakendamisest kirjutatud juhendmaterjal „Planeerimise põhimõtete rakendamine“ mis on kättesaadav aadressilt https://planeerimine.ee/static/sites/2/planeerimise_pohimotted_2016.pdf. Sellest tulenevalt palume arvestada volikogude poolt heaks kiidetud Viljandimaa arengustrateegia 2030+ põhimõtetelega.</p> <p>2.3. Üldplaneeringu koostamisel palume kasutada juhendit „Nõuandeid üldplaneeringu koostamiseks“. Soovitame kasutada selles toodud mõisteid. Juhend on kättesaadav aadressilt https://planeerimine.ee/static/sites/2/uldplaneeringu_juhis_final.pdf.</p> <p>2.4. Palume arvestada vajadusega kohandada üldplaneeringu lahenduse kaudu asustust, elukeskkonda ja taristut sobivaks kahanevale ja vananevale elanikkonnale. Üldplaneeringu koostamisel soovime kasutada juhendit „Suunised kahanevate piirkondade säästlikuks ruumiliseks planeerimiseks“, mis on kättesaadav aadressilt https://planeerimine.ee/seadus-ja-juhendid/kahaneva-asustusega-piirkond/.</p> <p>2.5. Maakonnaplaneeringus toodud roheline võrgustiku paiknemise ja kasutustingimuste täpsustamisel palume kasutada Keskkonnaagentuuri tellimusel valminud juhendmaterjal „Rohevõrgustiku planeerimisjuhend“, mis on kättesaadav aadressilt https://www.keskkonnaagentuur.ee/et/projektid/elme/materjalid/rohevorgustikutoimivuse-analuus-ja-planeerimisjuhendi-koostamine.</p> <p>2.6. Teave üldplaneeringute uuringute ja analüüside toetusmeetme taotlusvooru „Üldplaneeringu koostamiseks vajalikud uuringud ja analüüsid“ kohta on leitav Riigi Tugiteenuste Keskuse veebilehel aadressilt https://www.rtk.ee/uldplaneeringukoostamiseks-vajalikud-uuringud-ja-analuusid-2020.</p> <p>2.7. Asulate olukorda väljaspool kesklinna kirjeldab „Eesti väikeasulate uuring“, mis teeb ettepanekud väikeasulate elujõu hoidmiseks nii riigi kui omavalitsuse tasandil. Uuring pakub asustusüksuste tasemel üleriigiliselt võrreldavaid alusandmeid, mis on vajalikud asustuse arengu täpsustamiseks linnade ja valdade üldplaneeringutes ning teistes arengudokumentides. Uuring on kättesaadav aadressilt https://planeerimine.ee/2019/03/eesti-vaikeasulate-uuring/.</p> <p>2.8. Üldplaneeringu koostamiseks vajalikud materjalid on koondatud veebilehel www.planeerimine.ee alateemana „Üldplaneeringute koostamine 2019-2020“ https://planeerimine.ee/yldplaneering.</p> <p>2.9. 1.11.2019 jõustus riigihalduse ministri määrus „Planeeringu vormistamisele ja ülesehitusele esitatavad nõuded“. Määrus sätestab iga liiki planeeringute vormistamise ja ülesehituse nõuded, millele planeeringud peavad kehtestamisel vastama. Määruse § 7 lõikest 2 tulenevalt peab enne määruse jõustumist algatatud, kuid määruse jõustumise ajal veel kehtestamata üleriigiline maakonna- ja üldplaneering ning riigi ja kohaliku omavalitsuse eriplaneering nende kehtestamisel alates 2020. aasta 1. maist vastama määruse nõuetele.</p>	<p><i>Esitatu on võetud teadmiseks ja edasisel koostamisel võimalusel arvestatakse mahus, mis on asjakohane üldplaneeringu koostamisel.</i></p>
----------	----------------------	---	---

Arvamused ja seisukohad Mulgi valla üldplaneeringu lähteseisukohtadele ja KSH väljatöötamise kavatsusele

7-1/4-46	Põhja-Sakala Vallavalitsus	<p>Üldplaneeringu koostamisel teede valdkonna käsitlemisel ja teede liigituse määramisel palume arvestada järgmise ettepanekuga:</p> <p>Kavandada avaliku kasutusega RMK metsateeks ja avaliku kasutusega erateeks tee, mis ühendab Põhja-Sakala valla Kuninga küla Kuninga tee Mulgi vallas asuva 24167 Heimtali - Uue-Kariste - Abja-Paluoja riigiteega, kuna Põhja-Sakala valla Kuninga küla kinnistutelt (Vana-Kuninga, Kuninga, Söödi, Univere-Männiku, Univere-Saare) puudub juurdepääs avalikult kasutatavale Heimtali - Uue-Kariste - Abja-Paluoja teele.</p> <p>Tee, mida palume kavandada avaliku kasutusega teeks, läbib Mulgi valla Rimmu küla Õisu metskond 10 (19202:001:7623), Vanametsa (19202:001:0027), Uusmetsa (19202:001:0026), Nabksena (19202:001:0028), Nabksena-Jaani (19202:001:0880) ja Nõmmiku-Torimo (19202:001:0900) katastriüksusi.</p>	<p>Kaalume, et esitada nimetatud teed avalikult kasutatava teena.</p>
----------	----------------------------	--	---